

HLASY NÁRODA

VOICES OF THE NATION

MĚSÍČNÍK ČESKÉ MISIE V CHICAGU

No 10/2025

Cena \$ 2.50

OCTOBER 2025

Sv. Petr Jiří Frassati a sv. Karel Acutis

noví světci, patroni a vzory mládeže

Svatý Pier Giorgio Frassati se narodil 6. dubna 1901 v Turýně v Itálii jako syn vydavatele časopisu La Stampa a pozdějšího liberálního senátora Alfreda Frassatiho a Adelaidy. Při křtu dostal vedle jména Petr po dědečkovi i jméno hrdinného sv. Jiří. V rodném jazyce byl zván Pier Giorgio.

Rodiče jej i mladší sestru učili je od mala odříkání, ukázněnosti a poslušnosti. O zdravé křesťanské zásady Petra se zasloužila matka a salesiáni a později jezuité. Svůj život od mala prožíval s vnímáním Pána Ježíše jako nejdůvěrnějšího a stálého přítele. Poprvé ho v eucharistii přijal 19. 6. 1911 a od toho dne byl on středem jeho života. V 11 letech začal sbírat známky a pohlednice pro misionáře a peníze od příbuzných hned rozdával nejchudším. Nechtěl se stát knězem, chtěl být neustále mezi lidmi. Toužil se stát důlním inženýrem, aby ulehčil úděl horníků.

Od 13 let denně přijímal eucharistii, z níž čerpal energii pro život podle evangelia. Na začátku války v roce 1915 přijal svátost biřmování. O tři roky později, v 17 letech, odmaturoval. Žil jako asketa a velmi důsledně dbal na činnost čistoty. Byl v eucharistické legii a v mariánské družině. Stal se také členem klubu italských horolezců a velice rád vystupoval na hory a rád jezdil i na otcově koni.

V 17 letech se stal členem Konference svatého Vincence z Pauly a věnoval většinu svého volného času péči o chudé, bezdomovce a nemocné, stejně jako o vojáky vracějící se z první světové války. Hned jak vznikla v Itálii fašistická strana, viděl její nebezpečnost, a když r. 1919 vznikla proti ní opoziční lidová strana, různě ji podporoval.

Při studiu na vysoké technické škole v Turíně poznal velmi špatné prostředí. Denně se účastnil mše svaté. Často a rád se modlil a své přátele vyzýval ke společné modlitbě. Angažoval se v různých kroužcích a sdruženích, byl všestranně otevřený životu, ať se jednalo o četná přátelství či sport, umění nebo přírodu. Byl milovníkem hor a na jejich slézání brával své přátele. Rád kouřil dýmku a kuřáci ho dnes považují za svého svatého patrona.

Byl aktivistou italské katolické federace vysokoškoláků (FUCI). Účastnil se mnoha kongresů katolické mládeže a chtěl sjednocení FUCI s katolickou akcí mládeže, která sdružovala dělníky, zaměstnance i vesničany. Přál si zintenzivnění činnosti, sblížení vysokoškoláků s dělníky, kterým chtěl pomáhat. Na kongresu katolické mládeže v Římě přijali ve svatopeterské bazilice rozhodnutí: „Žít podle Kristových zásad a zvěstovat je celému světu.“

V roce 1921 se seznámil s dominikány a rozhodl se ke vstupu do jejich řádu jako terciář. Za svůj vzor si vybral služebníka Božího Jeronýma Savonarolu, který skončil na hranici jako mučedník. Chtěl následovat jeho úsilí o povznesení spoluobčanů. 28. 5. 1922 přijal škapulí při vstupu do třetího řádu.

Na fotografii před jeho posledním horolezeckým výstupem napsal „Verso l'alto“, což znamená „k výšinám.“ Tato věta se stala mottem pro katolíky, které sv. Pier Giorgio Frassati inspiroval k úsilí o dosažení vrcholu věčného života s Kristem.

Zemřel 4. července 1925 na dětskou obrnu, kterou se pravděpodobně nakazil při službě nemocným. Svou smrt obětoval za spásu rodičů. Svátý papež Jan Pavel II, který ho v roce 1990 blahověstil, ho nazval „mužem osmi blahoslavenství“ a popsal ho jako „zcela ponořeného do Božího tajemství a zcela oddaného neustálé službě bližním.“ 7. září 2025 byl prohlášen za svatého papežem Lvem XIV. Památka sv. Piera Giorgia Frassatiho bude každoročně slavena 4. července v den jeho smrti.

Svatý Carlo Acutis se narodil 3. května 1991 v Londýně v bohaté italské rodině jako jediné dítě. Jeho rodiče Andrea Acutis a Antonia Salzano, pracovali v bankovním sektoru a v pojišťovnictví v Londýně a Německu. Byl pokřtěn 18. května 1991 a krátce na to se rodina přestěhovala do Milána. Jeho rodiče nebyli praktickými katolíky. K víře jej vedl dědeček z matčiny strany, který ale v jeho 4 letech zemřel.

V sedmi letech poprvé přijal Krista přítomného v Eucharistii a snažil se ho přijímat co možná nejčastěji. Často také před nebo po mši svaté rozjímal před svatostánkem. Jednou týdně chodil ke zpovědi. Ve 12 letech byl biřmován. Jeho koníčkem bylo cestování a počítače. Základní školu navštěvoval v Miláně, kde také absolvoval čtyři ročníky jezuitského lycea v Institutu Lva XIII. Jako své životní vzory si zvolil svatého Františka z Assisi, svatého Francisca a Jacintu Marto, svatého Dominika Savia, svatého Tarsicia a svatou Bernadetu Soubirous.

Ti kdo Carla znali jej přitom charakterizovali jako docela normálního kluka, který rád hrál fotbal, miloval přírodu i zvířata a velmi brzy se stal nadšencem pro informatiku. Jako samouk začal vytvářet programy za účelem šíření nauky evangelia. Točil a stříhal videa. Při studiu na jezuitském lyceu hrál také na saxofon. Sloužil jako katecheta, byl vždy ochotný pomáhat spolužákům a jak mohl, pomáhal bezdomovcům. Staral se o přátele z rozvedených rodin, zval je do svého domu, aby je podpořil a potěšil. Hájil práva zdravotně postižených a i ve škole se zastával zdravotně postižených vrstevníků. Rád cestoval, z poutních míst nejraději navštěvoval Assisi.

Později se více zaměřil na to, čím by podpořil víru u co nejvíce lidí. Jeho hluboký vztah k Eucharistii ho vedl k otázce: „Čím to, že jsou takové fronty na rockové koncerty a různou kulturu, davy se valí na stadiony, ale žádné fronty u kostelů, na setkání s Ježíšem v Eucharistii?“ A dodával: „Kdyby lidé věděli, o co přicházejí, byly by kostely přeplněné k prasknutí!“

Ve snaze podpořit víru v Ježíšovu přítomnost v Eucharistii vytvořil virtuální výstavu Eucharistické zázraky (Miracolieucaristici.) Dokončil ji měsíc před svou smrtí. Je nabízena v 18 jazycích a vytvořena na panelech vystavovaných v pěti světadílech. Carlo Acutis byl přesvědčen, že důkazy eucharistických zázraků mohou lidem přesvědčivě pomoci uvědomit si, že Ježíš je přítomen při každé mši svaté. Mnoho jeho spolužáků, přátel a rodinných příslušníků dosvědčilo, že je přivedl blíže k Bohu. Je hodně znám Karlův výrok: „*Eucharistie je mou dálnicí do nebe.*“ Vedle každodenní účasti na mši svaté považoval za velmi důležitou modlitbu růžence.

Carlo Acutis zemřel 12. října 2006 ve věku 15 let, krátce poté, co mu byla diagnostikována leukémie. Před smrtí řekl své matce: „*Všechno své utrpení obětuji Pámu za papeže a za církev, abych nešel do očistce, ale rovnou do nebe.*“

Podle svého přání byl pohřben na městském hřbitově v Assisi. Čtyři roky po Carlově smrti se v den jeho úmrtí Carlově 44leté matce narodila dvojčata. Blahořečen byl v Assisi v bazilice svatého Františka dne 10. října 2020. Liturgii předsedal kardinál Agostino Vallini, kterého k tomu pověřil papež František. Zde je také nyní vystaveno ve skleněné rakvi jeho tělo. Svatořečen byl papežem Lvem XIV. v Římě 7. září 2025. Jeho památka se bude slavit 12. října.

O kanonizaci obou světců dále čtete na str. 12

Obrázek na titulní straně:

Vlevo svatý Pier Giorgio Frassati

Vpravo svatý Carlo Acutis

Ríjen - měsíc Panny Marie Královny svatého růžence

Růžencová píseň

Úvod

Zdráva buď, nebes Královno, / Maria, přesvatá Panno. /
S andělem tebe zdravíme, / růžencem svatým slavíme. /
Ó, Matko Páně přemilá, / zdrávas, zdrávas, Maria.

Radostná tajemství

1. V tajemství prvním, radostném, / zvěstuje se nám spása
všem / andělem, jenž tě pozdravil, / jméno tvé svaté oslavil. /
Ó Matko Boží vznešená, / zdrávas, zdrávas, Maria.

2. V tajemství druhém srdce tvé / plesalo v slasti blažené: /
Alžběta, k níž jsi spěchala, / žehnáním tebe vítala. / Ó Matko
Páně nadějná, / zdrávas, zdrávas, Maria.

3. Při třetím svatém tajemství / svět celý plesá radostí. / Těší
se nebe, jása zem / nad narozeným Ježíšem. / Blažená
Matko Kristova, / zdrávas, zdrávas, Maria.

4. Tajemství čtvrté hlásá nám, / jak synáčka jsi nesla
v chrám. / Simeon s Annou jásal, / vždyť Spasitele poznali. /
Ó Matko Páně přečistá, / zdrávas, zdrávas, Maria.

5. Tajemství páté vzpomíná, / jak jsi ho v chrámě našla /
uprostřed kněží učených / nad jeho slovem užasly. /
Ó Matko Páně blažená, / zdrávas, zdrávas, Maria.

Bolestná tajemství

6. V tajemství šestém Kristus Pán / od tebe, Matko, opla-
kán. / Naplněn smutkem velikým, / potí se potem krvavým. /
Ó Matko Páně bolestná, / zdrávas, zdrávas, Maria.

7. Při sedmém svatém tajemství / trápíš se velkou bolestí. /
Tvůj milý syn je bičován, / přemnoho snáší béd a ran. /
Ó Matko Páně bolestná, / zdrávas, zdrávas, Maria.

8. V tajemství osmém proniká / tvé srdce bolest veliká. /
Korunu z trní uvlí, / na hlavu Kristu vsadili. / Ó Matko Páně
bolestná, / zdrávas, zdrávas, Maria.

9. Deváté mluví o hoři, / v něž se tvá duše ponoří, / když syn
tvůj cestou na smrt již / potkává tebe, nese kříž. / Ó Matko
Páně bolestná, / zdrávas, zdrávas, Maria.

10. V desátém bolném tajemství / meč v srdci tvém se
obrací, / na kříži když Pán Ježíš pni / a duši Otci poroučí. /
Ó Matko Páně bolestná, / zdrávas, zdrávas, Maria.

Slavná tajemství

11. Jedenácté nám hlásá zvěst, / že spása dokonána jest. /
Kristus Pán slavně z mrtvých vstal, / tobě se, Matko,
ukázal. / Zpívejme mu aleluja, / zdrávas, zdrávas, Maria.

12. V dvanáctém radost pro tebe: / Pán Ježíš vstoupil do
nebe. / S Otcem, Duchem je v Trojici, / sám rozsoudí svět
hřešící. / Raduj se, Matko přemilá, / zdrávas, zdrávas, Maria.

13. Třinácté slaví onen den, / kdy ohni, větru podoben, /
Duch svatý sestoupil z nebe, / na apoštoly, na tebe. /
Zpívejme mu aleluja, / zdrávas, zdrávas, Maria.

14. Tajemství růže čtrnácté / nás vede k svaté smrti tvé. /
Pán Ježíš, syn tvůj, světů král, / na nebesa tě, Matko, vzal. /
Raduj se, Panno vítězná, / zdrávas, zdrávas, Maria.

Pomodli se denně aspoň desátek růžence!

15. Patnácté nejslavnější jest, / nejvyšší tobě vzdána čest. /
Za Královnu tě nebeskou / Bůh korunoval láskou svou. /
Královno nebes spanilá, / zdrávas, zdrávas, Maria.

Závěr

Růžencem jsme tě slavili, / o lásku tvou jsme prosili. / Bud'
na zemi nám ochranou / a na věčnosti Královnou. / Ó Matko
Páně přemilá, / zdrávas, zdrávas, Maria.

Kancionál č. 814

Růženec světla

1. V prvním růžence tajemství / rozjímáme, jak Pána křti /
Pokorně skloniv hlavu svou / obmyt byl rukou Janovou. /
Jenž jazykem křtíš ohnivým, / posilni nás Duchem svým.

2. Tajemství druhé vzpomíná / Matka jak Syna prosila: /
"Vina již hosté nemají, / Kriste, tvou pomoc žádají." /
Pán koná prvé znamení: / vodu ve víno mění.

3. V třetím růžence tajemství ů od Ježíše lid všečen zví: /
"Změňte se, spása přišla k vám, / Otcem jste zváni v nebes
chrám." / Ó, Matko Krista, Maria, / prosíš za nás u Syna!

4. Růžence další tajemství / o proměnění vypráví, /
jak všechny jas tvůj oslnil / když na Tábor jsi vystoupil. /
V slávě své znát se nám dávaš, / ctíme tebe, Pane náš,

5. Páté tajemství zvěstuje: / Pán s učedníky stoluje; /
nezvyklá slavnost koná se, / Svátost nám dána ke spáse. /
Ó, Pane v chlebě, ve víně ů přijmi nás k své hostině.

LITURGICKÁ ČTENÍ

29. neděle v mezidobí - 19. října 2025

1. ČTENÍ - Ex 17, 8-13

Čtení z druhé knihy Mojžíšovy.

Amalečané přitáhli a bojovali s Izraelem v Refidim. Mojžíš řekl Jozuovi: „Vyber si muže a zítra vyjdi bojovat s Amalečany, já se zatím postavím na vrchol pahorku s Boží holí v ruce.“ Jozue vykonal, co mu rozkázal Mojžíš, a bojoval s Amalečany. Mojžíš, Áron a Chur však vystoupili na vrchol pahorku. Když Mojžíš měl zdvižené ruce, vítězili Izraelité. Když ruce spouštěl, vítězili Amalečané. Ruce Mojžíšovy se však unavily; vzali tedy kámen, položili pod něho a on se na něj posadil. Áron a Chur podpírali jeho ruce, každý z jedné strany, takže jeho ruce zůstaly pevné až do západu slunce. Jozue porazil ostrým mečem Amalečany a jejich válečné sbory.

2. ČTENÍ - 2 Tim 3, 14 - 4, 2

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Milovaní! Drž se toho, čemu ses naučil a co jsi přijal jako jisté. Víš přece, od koho ses tomu naučil! Od dětství znáš svatá Pisma; ta tě mohou naučit moudrosti, abys dosáhl spásy vírou v Krista Ježíše. Všechno, co je v nich napsáno, je vdechnuto Bohem a hodí se k poučování, k usvědčování, k napravování a výchově ve spravedlnosti. Tak je potom Boží člověk dokonalý, důkladně vyzbrojený pro každé dobré dílo. Zapíráhám tě před Bohem a před Kristem Ježíšem, který bude soudit živé i mrtvé, zapíráhám tě při jeho slavném příchodu a království: Hlásej slovo! Přicházej s ním, ať je to vhod či nevhod, usvědčuj, zakazuj, povzbuzuj s všestrannou trpělivostí a znalostí nauky.

EVANGELIUM - Lk 17, 5-10

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Ježíš vypravoval svým učedníkům podobenství, že je třeba stále se modlit a neochabovat: „V jednom městě byl soudce, Boha se nebál a na lidi nedal. Byla v tom městě i vdova, chodila k němu a říkala: 'Zastaň se mě proti mému odpůrci!' Ale on dlouhou dobu nechtěl. Potom si však řekl: 'I když se Boha nebojím a na lidi nedám, přece se té vdovy zastanu, protože mě obtěžuje; jinak mě bude ustavičně trápit.'“ A Pán řekl: „Slyšte, co říká ten nespravedlivý soudce! A Bůh by se nezastal svých vyvolených, kteří k němu volají ve dne v noci, a nechal by je dlouho čekat? Říkám vám, že se jich rychle zastane! Ale nalezne Syn člověka na zemi viru, až přijde?“

30. neděle v mezidobí - 26. října 2025

1. ČTENÍ - Sir 35, 15b-17. 20-22a

Čtení z knihy Sirachovcovy.

Protože Pán je spravedlivý Bůh, nestraní nikomu. Není na straně proti chudákovi a vyslyší modlitbu utištěného. Nepohrdne sirotkovou prosbou ani vdovou, když vylévá svou stížnost. Tíseň utlačeného se skončí, křik ubohého se utiší. Modlitba chudého proniká oblaka a nezastaví se, dokud tam nedojde. Nevzdálí se, dokud Nejvyšší nezakročí, nerozsoudí spravedlivě a neobnoví právo.

2. ČTENÍ - 2 Tim 4, 6-8. 16-18

Čtení z druhého listu svatého apoštola Pavla Timotejovi.

Milovaní! Já už mám prolít v obětí svou krev, chvíle, kdy mám odejít, je tady. Dobrý boj jsem bojoval, svůj běh jsem skončil, víru

jsem uchoval. Teď mě už jen čeká věnec spravedlnosti, který mi v onen den předá Pán, spravedlivý soudce. A nejen mně; stejně tak i všem, kdo s láskou čekají na jeho příchod. Při mé první obhajobě nikdo se mě nezastal, všichni mě opustili. Kéž je jim to odpuštěno! Avšak Pán stál při mně a dal mi sílu, abych plně hlásal evangelium a aby ho slyšeli lidé ze všech národů. A tak jsem byl vysvobozen ze lví tlamy. Pán mě vysvobodí ode všeho zlého a zachrání pro své nebeské království. Jemu buď sláva na věčné věky! Amen.

EVANGELIUM - Lk 18, 9-14

Slova svatého evangelia podle Lukáše.

Některým lidem, kteří si na sobě zakládali, že jsou spravedliví, a ostatními pohrdali, řekl Ježíš toto podobenství: „Dva lidé šli do chrámu, aby se modlili, jeden byl farizeus a druhý celník. Farizeus se postavil a modlil se v duchu takto: 'Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé: lupiči, podvodníci, cizoložníci nebo i jako tamhle ten celník. Postím se dvakrát za týden, odvádím desátky ze všech svých příjmů.' Celník však zůstal stát v zadu a neodvažoval se ani pozdvihnout oči k nebi, ale bil se v prsa a říkal: 'Bože, buď milostiv mně hříšnému.' Říkám vám: Celník se vrátil domů ospravedlněn, ne však farizeus. Neboť každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“

Slavnost Všech svatých 1. listopadu 2024

1. ČTENÍ - Zj 7, 2-4. 9-14

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Já, Jan, viděl jsem, jak od východu slunce vystupuje jiný anděl. Držel v ruce pečeti dlo živého Boha a zvolal silným hlasem na ty čtyři anděly, kterým bylo dáno škodit zemi i moři: „Neškodte zemi, ani moři, ani stromům, dokud nepoznamenáme na čele služebníky našeho Boha!“ A uslyšel jsem, kolik bylo těch poznamenaných: sto čtyřiačtyřicet tisíc ze všech kmenů izraelského lidu. Potom se podívám, a hle - veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků; stáli před trůnem a před Beránkem, oděni bílým rouchem, s palmami v rukou a volali mocným hlasem: „Za svou záchranu vděčíme našemu Bohu, který sedí na trůně, a Beránkovi!“ Všichni andělé, kteří stáli okolo trůnu, starců a čtyř bytostí, padli na tvář před trůnem, klaněli se Bohu a volali: „Amen. Chvála, sláva, moudrost, díky, čest, moc a síla přísluší našemu Bohu na věčné věky! Amen.“ Tu na mě promluvil jeden ze starců a zeptal se mě: „Kdo jsou tihle zde v bílém rouchu a odkud přišli?“ Odpověděl jsem mu: „Můj pane, to víš ty.“ Řekl mi: „To jsou ti, kdo přicházejí z velikého soužení; roucho si do běla vyprali v Beránkově krvi.“

2. ČTENÍ - 1 Jan 3, 1-3

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní! Hled'te, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se nejen smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme! Proto nás svět nezná, že nepoznal jeho. Milovaní, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je. Každý, kdo skládá tuto naději v něho, uchovává se čistý, jako on je čistý.

EVANGELIUM - Mt 5, 1-12a

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu, a jak se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je: „Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. Blaho-

slavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blahoslavení, kdo lačni a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vyhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.“

Vzpomínka na všechny věrné zemřelé 2. listopadu 2025

1. ČTENÍ – Mdr 3, 1-9

Čtení z knihy Moudrosti.

Duše spravedlivých jsou v Boží ruce a nedotkne se jich utrpení. Zdáli se být mrtví v očích pošetilých, jejich smrt se pokládala za neštěstí, za záhubu jejich odchod od nás, v pokoji však přebývají. I když se lidem zdálo, že jsou trestáni, jejich naděje byla plná nesmrtelnosti. Po lehkém trestu dojdou velkých dobrodiní, vždyť Bůh je pouze zkoušel a shledal, že ho jsou hodni. V tavicím kelímku je zkoušel jako zlato, jako dokonalá oběť se mu zalíbili. V čase, kdy budou odměněni, zazáří, jako jiskry proběhnou obilnými stébly. Budou soudit pohany a ovládnou národy a Pán jim bude navěky králem. Ti, kdo v něj doufali, poznají pravdu, kdo byli věrní, setrvávají u něho v lásce, protože popřává svým vyvoleným lásku a smilování.

2. ČTENÍ – Řím 8, 14-23

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Všichni, kdo se dávají vést Božím duchem, jsou Boží synové. Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli zase znova žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: „Abba, Otče!“ Spolu s naším duchem to potvrzuje sám Duch svatý, že jsme Boží děti. Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi. Musíme ovšem jako on trpět, abychom tak mohli spolu s ním dojit slávy. Jsem totiž přesvědčen, že utrpení tohoto času se nedají srovnat s budoucí slávou, která se zjeví na nás. Celé tvorstvo nedočkavě čeká, až se Boží synové zjeví ve slávě. Vždyť tvorstvo bylo podrobena nicotnosti, ale ne z vlastní vůle, nýbrž kvůli tomu, který ho podrobil. Zůstala však tvorstvu naděje, že i ono bude vysvobozeno z poroby porušení a dosáhne svobody ve slávě Božích dětí. Víme přece, že celé tvorstvo zároveň sténá a spolu trpí až doposud. A není samo. I my, ačkoliv už máme první dary Ducha, i my sami uvnitř naříkáme a očekáváme své přijetí za syny, vykoupení našeho těla.

EVANGELIUM – Mt 25, 31-46

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: 'Pojďte, požehnání mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.' Spravedliví mu na to řeknou: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žíznivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a

ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?' Král jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali.' Potom řekne těm po levici: 'Pryč ode mě, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mě, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.' Tu mu na to řeknou také oni: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žíznivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?' On jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.' A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života.“

Svátek posvěcení Lateránské baziliky 9. listopadu 2025

1. ČTENÍ – Ez 47,1-2.8-9.12

Čtení z knihy proroka Ezechiela.

Anděl mě zavedl ke vchodu do chrámu, a hle – pod chrámovým prahem prýštila voda směrem na východ – na východ totiž bylo chrámové průčelí – voda stékala pravou chrámovou stranou na jih od oltáře. Pak mě vyvedl severní branou a venku mě vedl až k vnější bráně směřující na východ, a hle – voda vytékala z jižní strany. Řekl mi: „Tato voda, která vytéká do východní krajiny, stéká do pouště a končí v moři ve slaných vodách a jeho voda je tím uzdravena. Kamkoli se řeka dostane, oživnou všichni živočichové, kteří se v ní hemží; velmi mnoho ryb bude tam, kam se dostane tato voda, a vše se uzdraví. Nad řekou pak, na jejím břehu z obou stran vzroste všeliké ovocné stromy; neopadne jeho listí, nepřestane jeho ovoce; každý měsíc ponese čerstvé plody, neboť jeho voda bude vytékat ze svatyně: jeho ovoce bude pokrmem, lékem jeho listí.“

2. ČTENÍ – 1 Kor 3,9c-11.16-17

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korint'ánům.

Bratři! Vy jste Boží stavba. Podle Boží milosti, která mi byla dána, položil jsem jako zkušený stavitel základy, dále na tom staví už jiný. Každý však ať se dívá, jak na tom dále staví. Neboť nikdo nemůže položit jiný základ nežli ten, který je už položen – a tím je Ježíš Kristus. Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch? Kdo by ničil Boží chrám, toho zničí Bůh. Neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy!

EVANGELIUM – Jan 2,13-22

Slova svatého evangelia podle Jana.

Byly blízko židovské velikonoce a Ježíš se odebral vzhůru do Jeruzaléma. V chrámě zastihl prodavače býčků, ovcí a holubů i směnárníky, jak tam sedí. Tu si udělal zprovozů důtky a vyhnal všechny z chrámu i s ovci a býčky, směnárníkům rozházel peníze a stoly jim zpřevracel a prodavačům holubů řekl: „Jděte s tím odtud! Nedělejte z domu mého Otce tržnici!“ Jeho učedníci si vzpomněli, že je psáno: 'Horlivost pro tvůj dům mě stravuje.' Židé mu však namítli: „Jakým znamením nám dokážeš, že tohle smíš dělat?“ Ježíš jim odpověděl: „Zbořte tento chrám, a ve třech dnech jej zase postavím!“ Tu židé řekli: „Tento chrám se stavěl šestačtyřicet let – a ty že bys ho zase postavil ve třech dnech?“ On však to řekl o chrámu svého těla. Teprve až byl vzkříšen z mrtvých, uvědomili si jeho učedníci, co tím chtěl říci, a uvěřili Písmu i slovu, které Ježíš řekl.

Čtvrt století Hlasů národa

Všechno má svůj čas ... budeme brzy končit.

Karel Chrobák

(* 17. 10.1927 † 26.9. 2021)

Rodák z Moravy, byl od malička formován salesiány, jako bohoslovec v 50. letech komunisty vězněn, tzv. Převýchován a poslán jako agent do Itálie do Turína do semináře sv. Jana Bosca, kde dál studoval na kněze. Zde pak jako dvojitý agent rozkryl komunistické polovojskové organizace namířené proti církvi. Nakonec se ale nenechal na kněze vysvětit, odešel do exilu v USA a založil rodinu. Byl zakladatel Chicagského Velehradu a České misie, náš dlouholetý lektor a sakristán a učitel v České škole kardinála Berana, tajemník České misie a redaktor Hlasů národa. Bezmála dvacet let byl „duší“ našeho časopisu. Každé číslo procházelo jeho rukama. Vybíral české a anglické články z řady periodik, která odebíral. Sám napsal bezpočet vlastních příspěvků. Dlouhé roky dělal všechny korektury.

Jmenujme alespoň ty nejhlavnější články, lépe bychom měli říci celé cykly, které napsal. V roce 2001 to byly téměř všechny životopisy svatých v úvodníku časopisu: sv. Jan Nepomuk Neumann, sv. Prokop, sv. Klement Maria Hofbauer, sv. Vojtěch, sv. Zdislava, Bl. Hroznata, sv. Gorazd a druhové, ct. Martin Sředa, Kořičtí mučedníci, sv. Ludmila, sv. Radim, sv. Hedvika, sv. Anežka. Dále životopisy jiných osobností: Antonín Cyril Stojan, P. Ignác Stuchlý, Josef kardinál Beran, vzpomínka na zemřelého Fr. Vojtěcha Víta, OSB.

V roce 2002 se věnoval řadě našich poutních míst: Svatý kopeček u Olomouce, Žarošice, Dobrá Voda u Nových hradů, Klokoty u Tábora, dále články: Pražské Jezulátko, Pout' k Panně Marii v Exilu do Lisle u Chicagu, Katolický festival víry v Chicagu, Zlaté kněžské jubileum Fr. Odily Crkvy, OSB.

V ročníku 2003 podrobně popsal pout' naší misie do Staré vlasti, zvláště se věnoval místům: Stará Boleslav, České Budějovice, Prachovice, Český Krumlov, Rožmberk, Vyšší Brod a Lipno, Porta coeli

Karel Chrobák,
dlouholetý redaktor Hlasů národa

u Tišnova, Pernštejn, Brno, Vranov u Brna, Velké Němčice a Hustopeče u Brna, Olomouc, Zdounky, Hostýn a Velehrad, Znojmo, Tasovice, Moravský kras a Křtiny.

V letech 2004 - 2005 vypracoval úžasný cyklus o českých a slovenských kostelech v Chicagu a v Clevelandu i dalších českých lokalitách v USA. Byla to historie 12 českých kostelů v oblasti Chicaga z nich nejdůležitější byly sv. Václav, sv. Prokop, bl. Anežka Česká, sv. Ludmila a sv. Vít v Chicagu, P. Maria Svatohoská v Ciceru a P. Maria Zellská a sv. Odilo v Berwynu, Svatoprokopské opatství v Lisle a daleko na periferii sv. Jan Nepomucký ve Fox River Grove. Z 9 slovenských kostelů jmenujme spoň: sv. Šimona apoštola, sv. Michaela Archanděla, sv. Jana Křtiele, sv. Cyrila a Metoděje a kostel Svatého růžence v Chicagu. Z českých kostelů ze vzdálenějších míst psal o kostelích P. Marie Lurdské a sv. Jana Nepomuckého v Clevelandu, o kostele sv. Václava v Cedar Rapids a o české národní kapli P. Marie Hostýnské a sv. Jana Nepomuka Neumanna ve Washingtonu D.C. Mimo to pan Chrobák napsal v té době ještě mnoho jiných

článků: Opat Tomáš Havlík, OSB povolán na věčnost, Poutní místo Turzovka a Mystický sloup P. Marie, Příběh katolického kněze Emila Kapauna z války v Koreji a článek Naše Paní nového tisíciletí o 33 stop vysoké putovní soše P. Marie v Chicagu.

V roce 2006 se věnoval eucharistickým zázrakům, které dokazují reálnou přítomnost Pána Ježíše v Nejsvětější svátosti oltářní. Byly popsány zázraky v Lancianu, Florencii, Bolseně a Orvietu v Itálii, v Santerem v Portugalsku, na Hoře sv. Jiří v Rakousku, v Santerem ve Španělsku, ve Walldurnu v Německu nebo na ostrově Réunion v Indickém oceánu i eucharistické zázraky v životě světců: Sv. Antonína z Padovy, sv. Kláry v Assisi nebo sv. Juliány ve Falconieri.

V letech 2007 - 2008, mělo celkem dvacet pokračování vyprávění o pouti naší misie do Svaté země. Byla to památná místa jako Jeruzalém, Nazaret, Ain Karim, hora Tábor, Kána Galilejská, hora Blahoslavenství, Betánie a Lazarův hrob. Jordán, jericho, Mrtvé moře, pevnost Masáda, hora Sinaj v Egyptě a Petra v Jordánsku i nedaleký Mojžíšův pramen. Mimo to připravil Karel Chrobák články o historii Mariánského sloupu v Praze a jeho stržení i soše Panny Marie v exilu na cestě obnovy.

Z článků v následujícím roce 2009 uveďme alespoň: In memoriam Cyrila Příkazského, Stručné dějiny vzniku islámu a Korán a jeho srovnání s Biblií.

V průběhu ročníků 2010 - 2011 měly celkem 12 pokračování vzpomínky nazvané: „Listy padající ze stromu života,“ kde K. Chrobák zaznamenal část svého životního příběhu. Začal tzv. „Česko-slovenskou Bartolomějskou nocí,“ kdy byly obsazeny všechny mužské kláštery, pokračoval vzpomínkou na PTP - Pomocné Technické Prapory, kde konal vojenskou službu, dále na výsledky a převýchovu v kriminále na Ruzyni i na pobyt v internačním táboře pro kněze na Želivi. Příběh pak pokračoval tím, jak jej komunisté školili jako agenta pro za-

hraniční činnost, jak se tajně dostal do Itálie a zde studoval v Turýně a dokázal několik roků působit jako dvojitý agent. Vyprávění pak skončilo jeho cestou do „Zaslíbené země“ – odchodem do exilu v Americe. Škoda, že zde jsme vyprávění Karla Chrobáka zastavili, neboť jeho životní osudy v USA byla též velmi zajímavé, ovšem zůstaly nezaznamenány.

Z následujících let 2012 – 2018, kdy Karel Chrobák připravoval články přebírané z českého nebo zahraničního katolického tisku i texty anglické, z jeho vlastní tvorby uvedme alespoň *In memoriam* Vladimíra Richtera, velkého funkcionáře Čs. Orla v exilu nebo *In memoriam* dalšího Orla Jaromíra Fajkuse. Dále vzpomínku ke 100. výročí úmrtí slovenského kněze P. Matouše Jankoly, zakladatele americké Kongregace sester sv. Cyrila a Metoděje v Pennsylvánii nebo článek „Zázračná ikona sv. Jana Křtitele“ o obraze v ortodoxním kostele na předměstí Chicaga, který roní olej podobný myrze. Vynikající byl jeho překlad z latiny do češtiny bludů Mistra Jana Husa, jak je odsoudil Kostnický sněm 1415, který jsme publikovali k 600. výročí Husovy smrti.

Redakční činnost i nespočetné články Karla Chrobáka zůstanou jako zlatá stuha vinoucí se tolika ročníky časopisu památkou na jeho osobnost hluboce věřícího křesťana, každodenního účastníka mše svaté, organizátora náboženských akcí a především plodného pisatele, jehož znalosti si nezažaly s dřívějšími encyklopedisty. S vděčností klademe kytičku modliteb na jeho hrob na hřbitově Panny Marie Královny nebe v Hillside na předměstí Chicaga.

P. Josef Koláček, SJ

(*1. 9. 1929 †10. 9. 2019)

Rodák z Bystřice u Brna, člen Tovaryšstva Ježíšova, katolický kněz, teolog, překladatel, spisovatel a publicista. Odešel do exilu v roce 1968, byl dlouholetý redaktor a 30 roků ředitel české sekce Radia Vatikán. Napsal řadu knih týkajících se především historie jezuitů a životopisů svatých. Jeho vlastní tvorba čítá na 25 knih. Je autorem řady překladů náboženských textů z němčiny, francouzštiny, italštiny a španělštiny, především pak děl sv. Terezie od Ježíše, papeže Jana Pavla II. a Tomáše Špidlíka a řady moderních církevních dokumentů.

Do Hlasů národa nám od začátku vydávání až do své smrti poslal asi 30 jednotlivých článků k výročí světců i zajímavých osobností. Jen namátkou uvedme sv. Jana Nepomuka Neumanna, sv. Anežku Českou, či Kateřinu Tekakwithu „Lilii Mohavků“, první Indiánskou svatou, dále např. jezuitu Václava Libštejnského z Kolowrat, P. Petra Ovečku a P. Antonína Zgarbika. Z historických témat to bylo o tom, že Ježíš se narodil 25. prosince, jak potvrdily qumránské rukopisy, Interview s Pražským Jezulátkem, či příběh Petra Pražského a zázrak z Bolsey. Na toto téma nám do Chicaga zaslal P. Koláček i celou divadelní hru o eucharistickém zázraku v roce 1263, na jehož základě papež Urban IV. následující rok ustanovil Slavnost Božího Těla. K 750. výročí v roce 2014 Česká misie v Chicagu, tuto hru při Slavnosti Těla a Krve Páně předvedla na veřejnosti.

Další článek byl o zázraku aktuálním, kdy papež Jan Pavel II. podal nevědomky svatě přijímání jednomu židovi a on se vzápětí uzdravil z těžké rakoviny. P. Koláček dále psal o životě misionářů v Nairobi a Keni v Africe, o pronásledování kněží a řeholníků ve 20. století od nacistů a komunistů, o vraždě dvou jezuitů v Moskvě 2008 a mnohá další témata.

Rozsáhlá byla série 13 článků na konci roku 2011 a po celý rok 2012, kdy nám zaslal čerstvý překlad Teologické čítanky Josefa Ratzingera (pozdějšího papeže Benedikta XVI.), kde je hlubokými myšlenkami vyjádřena víra celé církve.

Pro praktické použití nám P. Koláček zaslal do Chicaga překlad nádherných duchovních cvičení kardinála Martiniho, SJ na téma proroka Eliáše ze Starého zákona, které jsme pak v postní době roku 2010 společně rozjímalí.

Mons. Josef Laštovica

(*1.11. 1925 †17.5. 2012)

Byl rodák z Jimramova na Moravě. V roce 1950 odešel do Říma, stal se knězem, působil jako prefekt české Papežské koleje Nepomucenum, potom jako generální sekretář Lateránské univerzity, nakonec v Kongregaci pro zasvěcený život ve Vatikánu. Po sametové revoluci začal v Československu přednášet bioetiku. Zaslal nám pro Hlasy národa dva zajímavé články: Vzpomínku

na Božího služebníka Josefa kardinála Berana ke 100. výročí jeho vysvěcení na kněze a velmi poutavé vyprávění „Římské Vánoce“, o tom, jaké zvyky jsou kolem vánočního času v Římě a v Itálii.

PhDr. Marie Štěpánová - Bergerová

Rodačka z Červeného Kostelce v Čechách, úspěšná studentka Ústavu českého jazyka, nyní pracovnice Ústavu jazyků na Karlově univerzitě v Praze se po dobu svých studií věnovala výzkumu života našich krajin v mnoha zemích světa. Několikrát navštívila i Chicago a s mnoha lidmi českého původu nahrála řadu rozhovorů s jejich životními příběhy pro Paměť národa. Stala se horlivou dopisovatelkou Hlasů národa, kam přispívala posledních zhruba deset roků řadou článků.

Ze svých cest po světě psala zajímavé reportáže a cestopisy, kde poukazovala na místní památky, ale i život, zvyky a kulturu obyvatel. Pod pojmem „Církevní turistika“ představovala zajímavé kostely, fary a poutní místa z naší vlasti i z ciziny. Tak jsme četli například o Horních Věstonicích či Zelené Hoře na Moravě, o Broumově v Čechách, ale například i o italské Florencii či farnosti Panny Marie a sv. Václava českých emigrantů v Nové Vsi v Bosně.

Na základě vzpomínek našich krajanů z Chicaga a okolí napsala řadu medailonů k jejich jubileím, či „In memoriam“ při jejich odchodu na věčnost. Uvedme alespoň ty nejznámější: Josefa Hasila, pověstného krále Šumavy, Edwarda a Alici Vedralovy, Růženu Bunžovu, Christiana Klímu, Josefa Bučka, Zdenka Neradu, Marii Kučerovu, Františka Schultze, či Václava Sedláčka z New Yorku a mohli bychom pokračovat dál.

Z poslední doby připomeňme sérii vyprávění otištěných v roce 2023 o českých krajanech v Brazílii, Chile, Mexiku a Paraguayi či ve Venezuele a Uruguayi. Zajímavý byl i článek publikovaný v květnu tohoto roku o životě Čechů ve Vídni.

Naše milá „Maruška“ Štěpánová letos uzavřela sňatek s Vojtěchem Bergerem a dostali jsme čerstvou zprávu, že se jim narodil syn Kryštof. Kéž Bůh žehná této mladé rodině!

Pokračování příště
Mons. Dušan Hladík

ZPRÁVY Z VLASTI

Zprávy od 1. do 30. září 2025

Politické události

Poslední slova prezidenta

T. G. Masaryka.

Tajemná obálka otevřena:

Masaryk psal

**o vážné nemoci, Němcích
i svém „funusu“**

Tajemná obálka s posledními slovy prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka byla za účasti prezidenta Petra Pavla otevřena na lánském zámku 19. září 2025. Podle archivářů a expertů je většina slov na pěti stránkách formátu A5 v angličtině. Nepochází ale pravděpodobně z roku 1937, kdy první československý prezident zemřel. Masaryk psal o svém pohřbu i o Andreji Hlinkovi. Jeho slova zaznamenal rukou syn Jan Masaryk.

„Dokument vypadá autenticky, je psaný na materiálu, kde jsou i znaky TGM. Je to téměř všechno v angličtině,“ uvedla po krátké analýze historička Dagmar Hájková z Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd ČR.

Dokument ale podle ní není z roku 1937, kdy Masaryk zemřel. Zřejmě pochází z roku 1934, kdy se Masaryk necítil dobře a byl nemocný. Hájková upozornila na pasáž, ve které Masaryk píše, jak by měl vypadat jeho pohřeb, který nazval „funusem“.

„Jsem nemocný. Vážně nemocný. Přichází konec, ale neobávám se. Budete pokračovat v práci. Víte, jak se budete chovat. Nemusím vám říkat nic více,“ stojí podle Hájkové v dopise. V textu se objevuje i slovo „hlupák“. A to v kontextu Slováka Andreje Hlinky, zakladatele krajně pravicové

Hlinkovy lidové slovenské strany. Masaryk psal také o Němcích. „Dejte jim, co si zaslouží, ale ne více,“ sdělil.

„Jestliže lidé jsou nevzdělání a hloupí, nemůžete toho moc udělat,“ stojí také v textu, což je podle Hájkové možná to vůbec největší poselství v celém souboru.

„Obsah má pět stran, takže analýza je velmi rychlá. Nečekali jsme takto rozsáhlý záznam. Došli jsme k závěru, že se nejedná o falzifikát. Není ale jasná datace,“ upozornil ředitel Národního archivu Milan Vojáček.

Poté, co pracovníci archivu otevřeli obálku, měli historička Hájková a Vojáček několik minut na porovnání obsahu s rukopisem Jana Masaryka, který údajně otcova slova zaznamenal.

Před dvaceti lety obálku v archivu uložil Antonín Sum, poslední osobní tajemník Jana Masaryka, s pokynem uchovat jej dvě desetiletí. „Antonín Sum mi sdělil, že uvnitř jsou slova T. G. Masaryka, jež si jeho syn Jan zapsal u otcova smrtelného lože,“ vysvětluje archivář Jiří Křest'án, jak archiv k obálce přišel.

„S odstupem času si historické osobnosti idealizujeme. Masaryk byl živý člověk a i on měl určité chyby. Co mu ale neupřeme je to, že se zasloužil o založení státu na demokratických principech,“ řekl na úvod prezident Pavel.

Obálka byla označena datem, kdy Sum obálku předal do archivu (19. září 2005), a s dovětkem: „pečeť do roku 2025“.

Dopis se slovy T. G. Masaryka měl vzniknout podle

Jiřího Křest'ána mezi 3. a 11. zářím 1937, tedy několik dní poté, co Masaryk prodělal mozkovou mrtvici. Při otevření obálky ale historici konstatovali, že zřejmě pochází z roku 1934.

Korunovační klenoty opět vystaveny na Pražském hradě

České korunovační klenoty jsou nejceněnější poklad České republiky a jeho hodnota je nevyčíslitelná. Stejně jako loni i letos byly vystaveny na sedm dnů. Dva dny byla výstava přístupná jen školám.

Slavnostní výstava nazvaná „České korunovační klenoty: Poklad v temnotě“ začala ve čtvrtek 18. září a byla otevřená do pondělí 29. září 2025 ve Vladislavském sále Starého královského paláce na Pražském hradě. Návštěvníci mohli klenoty vidět zdarma, ovšem vzhledem k velkému zájmu bylo třeba čekat v dlouhé frontě.

Korunovační klenoty jsou uloženy v Korunní komoře chrámu sv. Víta. Je to nad kaplí sv. Václava, kde symbolicky česká koruna stále spočívá na hlavě tohoto světce a český král ji vždy dostával zapůjčenou pouze ke korunovaci. Korunní komora je opatřena sedmi zámky a k jejich otevření je potřeba sedm klíčů, které symbolizují odpovědnost a kontrolu nad tímto národním pokladem. Tato tradice vznikla v roce 1791 a klíče vlastní vždy sedm klíčníků, kterými jsou: Prezident České republiky, předseda vlády, předseda Senátu Parlamentu ČR, předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, pražský arcibiskup, pražský primátor a probošt Metropolitní kapituly u sv. Víta.

Proces, jak se korunovační klenoty dopravují ze Svatovítské katedrály do Vladislav-

ského sálu, je promyšlenou operací, která probíhá za přísných bezpečnostních opatření. Pro přepravu se používá speciálně navržený a chráněný trezor. Celou akci mají na starosti klíčníci a ozbrojená stráž, aby se zajistila maximální ochrana tohoto pokladu.

Častou otázkou je, jakou cenu má svatováclavská koruna a další části pokladu. Je důležité si uvědomit, že korunovační klenoty nemají žádnou spočitatelnou tržní hodnotu. Jsou kulturní, historický a symbolický poklad, jehož význam je skutečně nevyčíslitelný. Svatováclavská koruna a další klenoty jsou symbolem české státnosti, suverenity a tradice. Je to památka na naši bohatou historii, která se nedá vyjádřit penězi.

České korunovační klenoty zdobí celkem 91 drahokamů a 20 perel, mezi nimiž dominují diamanty. Jsou součástí svatováclavské koruny, královského žezla a královského jablka.

Svatováclavská koruna je nejstarší a nejdůležitější část souboru. Nechal ji zhotovit Karel IV. pro svou korunovaci českým králem v roce 1347, je tak jednou z nejstarších dochovaných královských korun v Evropě. V kříži na jejím vrcholu byl zasazen trn z Kristovy koruny. Podle legendy je s korunou spojená kletba, která říká, že kdokoli si ji neoprávněně nasadí na hlavu, zemře do jednoho roku. Během druhé světové války si ji prý nechal nasadit zastupující říšský protektor Reinhard Heydrich, který byl následně v roce 1942 zavražděn. Svatováclavskou korunu zdobí 19 safírů, 44 spinelů, jeden rubín, 20 perel a 20 diamantů. Tyto drahokamy pocházejí z Evropy a Asie a byly do koruny zasazeny postupně v průběhu staletí.

Královské žezlo a jablko jako další symboly moci jsou o

něco mladší, pocházejí z doby vlády Rudolfa II. Žezlo je bohatě zdobené drahými kameny a perly a královské jablko má na svém povrchu reliéfy znázorňující biblické scény, jako je stvoření světa. K pokladu ještě patří korunovační plášť, který pochází z 17. století a je zhotoven z hedvábného brokátu a korunovační kříž, který obsahuje části relikvií, které jsou historicky velmi cenné.

Korunovační klenoty během staletí putovaly po různých hradech, aby byly chráněny před nebezpečím, například před husitskými válkami. Byly uloženy na hradech jako Karlštejn, ale také ve Vídni nebo v Českých Budějovicích. Ovšem jejich stálým místem uložení je Pražský hrad. Díky nové tradici, kterou zavedl prezident Petr Pavel je mohou návštěvníci pravidelně vidět. Výstava korunovačních klenotů se má konat každoročně, vždy na přelomu září a října, u příležitosti Dne české státnosti.

Ekonomika

Platy ve veřejném sektoru vzrostou až o 9 procent.

Učitelům tarify o 7 procent

Na růst platů chce vláda příští rok 2026 přidat 27 miliard korun, řekl po jednání s odbory ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka z KDU-ČSL.

U některých profesí je již nyní jasno. Učitelům se od ledna zvýší platové tarify o 7 procent a asistentům pedagogů o pevnou částku dva tisíce korun, dohodly se školské odbory s ministrem Mikulášem Bekem.

Potvrdil to jejich šéf František Dobšík. Dva tisíce korun navíc by měli dostat školští pracovníci do sedmé platové třídy, sedm procent pak od osmé platové třídy.

Pro nepedagogické pracovníky školství jako kuchařky,

školníky, administrativní síly či technický personál odboráři chtějí vyjednat růst tarifních platů o devět procent.

Vězeňské službě stejně jako všem příslušníkům bezpečnostních sborů stoupnou od příštího roku základní platové tarify o pět procent, uvedla ministryně spravedlnosti Eva Decroix z ODS. Podle Jurečky dohoda vznikla i pro zaměstnance ministerstva financí, tedy celníky.

Ministr Jurečka po jednání s odbory řekl, že by růst platů u lidí ve veřejné sféře mohl být o 9 procent, u lépe placených o 5 procent.

Vláda by měla návrh státního rozpočtu na příští rok poslat do Sněmovny do konce září. Pokud se po volbách kabinet změní, dá se ale čekat, že bude chtít rozpočet navržený vládou Petra Fialy ještě předělávat.

„Naším cílem je férový růst platů. Je to investice do lidí, veřejné správy, školství, zdravotnictví, kultury i bezpečnosti celé země,“ prohlásil předseda odborových svazů Josef Sředula. „Výsledek se týká více než 600 tisíc zaměstnanců. Jednání ukáže, zda vláda vyslyší oprávněné požadavky odborů, nebo budeme jednat s příští vládou,“ napsal lídr odborové centrály. Ve veřejném sektoru loni pracovalo asi 675 tisíc lidí.

Kurzovní lístek
29. 9. 2025 (střed)

EUR, 1	24,300
Kanada, 1	14,877
USA, 1	20,760

Kultura

Český pavilon na Expo 2025 navštívil více než milion zájemců

Brány světové výstavy se uzavřou v polovině října. Během uplynulých pěti měsíců navštívilo Expo 2025, konané v japonské Ósace 22 milionů

návštěvníků, český pavilon v prvním zářijovém týdnu přivítal miliontého návštěvníka.

Pomyslné počítadlo v českém pavilonu ukázalo na tříčlennou japonskou rodinu, která Český pavilon navštívila už podruhé. Obdrželi certifikát miliontého návštěvníka s národním pavilonem a maskotem Reném, podepsali se do návštěvnické knihy, užili si představení Divadla kjógen a povečeřeli ve střešní CTP lounge restauraci.

„Z české účasti na světové výstavě Expo 2025 mám upřímnou radost. Po třech letech intenzivní práce začínáme sbírat pomyslné ovoce. Počátkem září jsme přivítali miliontého návštěvníka. Tím byla japonská rodina – paní Juka Takeuchi se svojí maminkou a pětiletou dcerou. U nás už byli podruhé, protože se jim pavilon velmi líbil. Obdivuji český křišťál, současné umění i hudbu našich skladatelů. Babička už dokonce Česko navštívila a její dcera s vnučkou se nám svěřily, že by se k nám jednou také rády vydaly,“ říká generální komisař české účasti na Expo 2025 Ondřej Soška.

Český pavilon za pět měsíců fungování přivítal už řadu významných hostů, například členy japonské císařské rodiny včetně princezny Takamado, končícího předsedu japonské vlády Šigeru Išibu, holandského krále Viléma Alexandra, ministra financí Spojených států amerických Scotta Bessenta, českého prezidenta Petra Pavla, vnuka Alfonse Muchy Johna Muchu a desítky velvyslanců z celého světa, sportovců i byznysmenů.

Pavilon už také navštívila celá řada televizní štábů z Japonska i dalších zemí. Natáčelo se v něm několik televizních pořadů, mezi nimi například v Japonsku nesmírně po-

pulární High School Quiz, obdoba v Evropě známých Her bez hranic a vědomostních kvízů, datující se už k roku 1983. Dorazili dokonce i známí japonští youtuberi Hikakin a Seikin, kteří na svých kanálech mají dohromady 25 milionů sledujících.

V posledních dnech se návštěvnost Expo zvyšuje, a i do českého pavilonu nyní zavítá denně přibližně 10 tisíc lidí. „Některé návštěvníky sice nezná celý svět, ale mají za sebou silný nebo zajímavý příběh. Nedávno k nám zavítala paní, která u nás byla už posedmácté, v létě pak dorazila bývalá hosteska z československého pavilonu Expo 1970, jejíž vnučka na sobě měla oblečenou její tehdejší uniformu,“ říká ředitelka českého pavilonu na Expo 2025 Akiko Sagae.

Světová výstava Expo 2025 v Ósace dosáhla počátkem září také významného milníku – počet návštěvníků překročil 20,25 milionu. Tento symbolický počet odkazuje na samotný rok konání výstavy. Na jeho počest uspořádala Japonská asociace pro Expo slavnostní ceremoniál.

Generální tajemník asociace Išige Hirojuki svým úvodním slovem vyjádřil poděkování všem návštěvníkům, kteří výstavu navštívili navzdory mimořádně horkému létu. Zdůraznil zároveň, že cílem je, aby si každý host odnesl z Expo nezapomenutelný zážitek.

V posledních třech týdnech značně vzrostla návštěvnost, v sobotu 13. září padl absolutní rekord, branami Expo 2025 prošlo 227 tisíc lidí. V následujícím týdnu byla pokořena hranice 22 milionů návštěvníků, při které se pokryly provozní náklady a výstava tak bude zisková.

*Zpracováno podle:
www.idnes.cz*

CÍRKEV DOMA A VE SVĚTĚ

Vatikán vydal známky k počtě Frassatiho a Acutise

U příležitosti svatořečení Piera Giorgia Frassatiho a Carla Acutise, které se uskutečnilo v neděli 7. září, vydala Vatikánská pošta pamětní známky. K těmto známkám připravila pošta také speciální pamětní razítka s datem.

Známka s vyobrazením Piera Giorgia Frassatiho (1,35 €) obsahuje reprodukcí jeho portrétu od Alberta Falchettiho z rodinné sbírky Frassatiových. Pamětní razítko nese jeho oblíbené motto „Verso l'alto“ („Vzhůru k výšinám“) a podpis.

Známka věnovaná Carlu Acutisovi (1,35 €) vychází z fotografie pořízené při výletu na Monte Subasio u Assisi. Pamětní razítko bylo inspirováno touto fotografií.

Některé katolické školy ve světě ponese jméno Carla Acutise

Svatořečení Carla Acutise, mladého italského studenta, inspiruje školství na všech kontinentech. Ještě před 7. zářím, kdy papež Lev XIV. v Římě prohlásil tohoto digitálního misionáře za svatého, se po světě otevřely nové školy, které nesou jeho jméno.

V malawském Blantyre v Africe byla v roce 2022 založena katolická střední škola Carla Acutise. Začínala s 90 žáky, dnes má již 300 studentů, internát pro dívky a moderní počítačovou učebnu. Podle tamní učitelky Grace Matumby studenti k Acutisovi vzhlížejí jako ke vzoru mladého člověka, který svůj život daroval Kristu.

Také v Severní Americe rychle přibývají školy s jeho jménem. Ve Wisconsinu funguje Virtuální akademie Carla Acutise, která poskytuje katolické vzdělání žákům z venkovských oblastí. V Miami vznikla *Carlo Acutis Virtual Academy* (CAVA) – první arcidiecézní online katolická škola v USA s mezinárodní akreditací.

V Coloradu letos na podzim otevře *Chesterton Academy of Blessed Carlo Acutis* v Grand Junction, inspirovaná jeho radostnou vírou a využíváním technologií. V Kanadě se v září 2025 otevře střední škola Carla Acutise v Camrose, která po kanonizaci ponese jeho jméno. Další rozsáhlý projekt vzniká v Edmontonu, kde se staví střední škola pro 1 300 studentů s otevřením v roce 2026.

V Melbourne v Austrálii byla v roce 2025 otevřena katolická základní škola Carla Acutise. Její architektura připomíná Assisi, kde je Acutis pohřben, a škola už získala relikvii svého patrona.

Také v Evropě ponese jeho jméno nově vzniklá vzdělávací síť ve Walesu či první katolicko-anglikánská akademie v Anglii.

V Chile se čtyři školy sjednotily do *Carlo Acutis Educational Network*, jeho jméno nesou i školy v Argentině a Mexiku. Inspirace tímto mladým světcem dorazila i na Filipíny, kde vzniklo vzdělávací centrum pro výuku umělé inteligence nesoucí jeho jméno.

Carlo Acutis, který zemřel v roce 2006 ve věku 15 let, byl známý svou eucharistickou úctou a schopností využívat moderní technologie k šíření víry. Jeho blížící se kanonizace vede školy po celém světě k tomu, aby v něm našly patrona mladých i inspiraci pro spojení víry s každodenním životem.

V Houstonu, kde se buduje nová střední škola s jeho jménem, shrnuli důvod volby takto: „Považujeme za privilegium mít patrona, s nímž se studenti mohou přímo ztotožnit od lásky k přátelům, přes střídmost ve videohrách až po hlubokou úctu k Eucharistii.“

Také Pier Giorgio Frassati se stal již dříve patronem řady vzdělávacích institucí

Frassati je například patronem katolické akademie ve Waucondě, tj. je střední škola založená v roce 2010 v arcidiecézi Chicago. Dále katolické střední školy, která byla otevřena v srpnu 2013 v Houstonu. V kanadské oblasti Scarborough je katolická škola blahoslaveného Piera Giorgia Frassatiho otevřená v září 2013. Podobně Frassatiho jméno nese katolická akademie otevřená ve White Bear Lake v Minnesotě, na předměstí St. Paul, ve školním roce 2014-15.

Biskup na střední škole McGuinness v Oklahomě uděluje "Cenu blahoslaveného Piera Giorgia Frassatiho" studentům, kteří předvedli vysokou úroveň ve službu druhým.

Frassati Australia se sídlem v Brisbane uctívá Piera Giorgia Frassatiho jako svého patrona a jako vzor pro dospívající muže. Frassati Australia je zapojuje do katolické víry a povzbuzuje je k setkání s Kristem prostřednictvím autentického katolického života v bratrství a charitativní činnosti. V současné době existují v Brisbane tři domy Frassati a v těchto domech je přibližně dvanáct mužů.

Katolická humanitní vysoká škola *Christendom College* ve městě Front Royal ve Virginii každoročně od roku 2016 hostuje turnaj v ragby známý jako *Frassati Invitational*.

Frassatiho ostatky byly pouze dvakrát přeneseny z místa posledního odpočinku v Turíně, a to při příležitostech Světového dne mládeže do Sydney v roce 2008 a do Krakova v roce 2016. (Podle wikipedie)

Papež Lev XIV. oslavil 70. narozeniny

14. září 2025 se papež Lev XIV. dožil 70 let. Děkujeme mu za jeho službu církvi a přejeme dobré zdraví, sílu a Boží požehnání!

Robert Francis Prevost se narodil roku 1955 v Chicagu. V květnu 1977 vstoupil do augustiniánského řádu, kde 29. srpna 1981 složil slavné sliby. Na kněze byl vysvěcen 19. června 1982 v Římě. Dlouhá léta působil v Peru, kde se věnoval misiím a formaci řeholníků. V letech 2001–2013 byl generálním představeným augustiniánů. V roce 2014 jej papež František jmenoval biskupem peruánské diecéze Chiclayo. Roku 2023 se stal prefektem Dikasterie pro biskupy a téhož roku byl jmenován kardinálem. Po smrti papeže Františka byl 8. května 2025 zvolen římským biskupem a přijal jméno Lev XIV. Inaugurace jeho pontifikátu proběhla 25. května na Svatopetrském náměstí. Při svém prvním vystoupení po volbě pronesl prostá, ale silná slova: „Pokoj vám.“

Biskupové Čech, Moravy a Slezska zaslali Svatému otci k jeho významnému životnímu jubileu blahopřání jménem předsedy ČBK, olomouckého arcibiskupa Josefa Nuzika.

„U příležitosti Vašich narozenin, které v těchto dnech slavíte, děkujeme Pánu za dar Vašeho života, za Vaši obětavou službu církvi a za velký příklad živé víry a následování našeho Pána,“ stojí v blahopřání českých a moravských biskupů, kteří mu vyprošují Boží blízkost a ochrannou ruku Matky Boží.

„Kéž Vás Pán naplňuje dary potřebnými pro pastýřskou službu Petrova nástupce v dnešním světě a pro péči o dobro křesťanů a celé lidské rodiny. Využíváme této milé příležitosti, abychom Vám poděkovali za Vaši neúnavnou a konkrétní snahu o „odzbrojující a odzbrojený mír“.

„Připojujeme se k celému společenství věřících, kteří Vám vděčně a s láskou přejí: Ad multos annos,“ uzavírají biskupové své přání.

„Leo from Chicago“ – dokument vatikánských médií o papežových amerických kořenech

Novináři vatikánských médií se vydali do Spojených států, rodné země papeže Lva XIV., aby prostřednictvím svědectví, obrazů a vzpomínek, včetně vyprávění jeho bratrů Louise a Johna, přiblížili život a osobnost muže, který od 8. května 2025 stojí v čele katolické církve. Dokument *Leo from Chicago* bude brzy uveden na kanálech vatikánských médií.

Snímek zachycuje dětství, rodinné vztahy, přátelství, studia, řeholní povolání, první kroky v augustiniánském životě, sociální angažovanost, ale i sportovní a kulinářské záliby. Přináší tak dosud nepublikovaný a podrobný portrét papeže Lva XIV. Produkce Dikasteria pro komunikaci vznikla ve spolupráci s chicagskou arcidiecézí a katolickou televizí ESNE (*El Sembrador Nueva Evangelización*).

Novináři Deborah Castellano Lubov, Salvatore Cernuzio a Felipe Herrera-Espaliat se při natáčení vydali do chicagských čtvrtí, kde navštívili rodný dům v předměstí Dolton a vyslechli svědectví papežových bratrů Louise Martina a Johna. Zaznamenali i místa, kde mladý Robert Francis Prevost studoval a působil: školy a farnosti spravované augustiniány, Katolickou teologickou unií, restauraci Aurelio's Pizza či stadion White Sox. Cesta vedla také na Villanova University poblíž Filadelfie a do Port Charlotte na Floridě, kde žije jeho starší bratr.

O životní dráze dnešního papeže hovoří v dokumentu asi třicet svědků – přátelé, spolubratři i pamětníci. Přibližují chlapce, který si už od dětství „hrál na mši“ a modlil se latinsky, mladíka, jenž se rozhodl vstoupit do řádu sv. Augustina, studenta matematiky a teologie, který budoval opravdové vztahy a zapojoval se do aktivit na obranu lidského života. Zaznívá také svědectví o knězi, který opustil rodnou zemi, aby sloužil v Peru, a později stál v čele augustiniánského řádu. Dokument zároveň představuje jeho lidskou stránku: zálibu v hudbě 60. a 70. let, lásku k řízení auta, sledování televize či baseballu.

Film *Leo from Chicago* navazuje na červnový dokument *León de Perú*, který se věnoval papežovým misionářským rokům v této jihoamerické zemi. Nový snímek bude brzy dostupný na kanálech vatikánských médií.

Charlie Kirk byl zastřelen na univerzitní akci v Utahu

Charlie Kirk, zakladatel konzervativní studentské organizace Turning Point USA a evangelikální křesťan, byl ve středu 10. září odpoledne zastřelen během akce v kampusu Utah Valley University. Bylo mu 31 let, byl ženatý a měl tříletou dceru a ročního syna.

Třicetiletý muž byl smrtelně zasažen do krku, když odpovídal na dotazy publika v rámci svého turné *American Comeback Tour*. Střelba vypukla krátce po začátku akce, kolem 12.10 místního času, právě ve chvíli, kdy Kirk reagoval na otázku studenta týkající se transgenderismu a násilí spojeného se zbraněmi. Utah Valley University byla první zastávkou jeho turné.

Kirk byl známý svými častými debatami se studenty na univerzitních kampusech. Důrazně hájil svobodu projevu na vysokých školách a ostře kritizoval diskriminaci křesťanů i genderovou ideologii. V roce 2012, ve věku pouhých 18 let, založil *Turning Point USA* s cílem podporovat konzervativní hodnoty mezi mladými lidmi.

Kirk se netajil svou křesťanskou vírou, otevřeně o ní mluvil na sociálních sítích, v rozhovorech i při svých předchozích vystoupeních na univerzitách. Ještě minulý týden na síti X napsal optimistický příspěvek ohledně „oživení křesťanství“: „Církve rostou. Mladí lidé

se hrnou k víře v Boha. Nechtěte žít v nekřesťanské zemi. I ti nejzarytější ateisté nebo agnostici jsou požehnáni vlivem církve.“

K jeho úmrtí se na svých facebookových stránkách vyjádřil i biskup diecéze Winona-Rochester Robert Barron, který uvedl, že ho Kirk měl za deset dnů navštívit v Rochesteru v Minnesotě a účastit se jeho interview *Bishop Barron Presents*. „Byl skutečně skvělým diskutérem a také jedním z nejlepších zastánců občanské diskuse v naší zemi, ale především byl vášnivým křesťanem. Když jsme spolu snídali v Phoenixu, vlastně jsme moc nemluvili o politice. Mluvili jsme o teologii, která ho velmi zajímala a o Kristu. Víím, že se připojuji k milionům lidí po celém světě, kteří se modlí, aby nyní odpočíval v pokoji,“ napsal mimo jiné biskup Barron.

Papež Lev XIV. vyjádřil soustrast nad násilnou smrtí amerického aktivisty Charlieho Kirka a ujistil, že se modlí za něj i jeho rodinu. Zároveň upozornil na nebezpečí politického násilí a vyzval k dialogu místo polarizace. (Podle [cirkev.cz](https://www.cirkev.cz))

Poslední rozloučení s Charlie Kirkem se konalo na stadionu v Glendale v Arizoně v neděli 21. září. Na stadionu bylo přítomno 63 tisíc lidí a další tisíce se shromáždily na prostranství před stadionem. Obřad trval několik hodin. Prezident Trump ho označil za mučedníka svobody a zdůraznil, že zemřel kvůli obraně svobody a spravedlnosti. Emocionální slova, hudba a vzpomínky na jeho křesťanskou víru provázely obřad. Jeho manželka Erika veřejně odpustila obviněnému střelci. (Podle <https://www.irozhlas.cz>)

Varhanní festival Zdeňka Pololánika

Program varhanního festivalu v České Třebové, který probíhá v době od 13. září do 4. října a nese jméno Zdeňka Pololánika se odehrává ve znamení tří výročí: dožitých 90 let Arvo Pärta, nedožitých 90 let Zdeňka Pololánika a 340 let od narození Johana Sebastian Bacha.

Hudbě těchto velikanů jsme přizpůsobili program, místo i varhanní nástroj. Proto se všechny čtyři festivalové koncerty odehrávají na velkých koncertních varhanách v kostele sv. Jakuba.

Zahajovací koncert patří přednímu českému varhaníkovi Pavlu Kohoutovi, který zahraje spolu se svým synem Vítem, talentovaným houslistou a studentem hudební akademie.

Titul koncertu Bach klasický napovídá, že půjde o vrcholná a závažná Bachova díla. S nimi však budou kontrastovat skladby lehčího charakteru, například populární Air nebo chorálové přede hry.

Zcela v jiné poloze představí Bachovu hudbu francouzský varhaník Charles Balayer na třetím festivalovém koncertě. Tento klasický i jazzový varhaník v jedné osobě sklízí úspěch se svým „Swingujičím Bachem“ po celé Evropě. Ke slyšení budou autorské originální kompozice a improvizace.

Druhý festivalový koncert je ve znamení varhan a zpěvu. Programově vychází z výročí skladatelů Pärta a Pololánika. K Pololánikově vokální hudbě se skvěle pojí Leoš Janáček, jehož vícehlasý mužský sbor Ave Maria přednese ansámbl Schola cantus gregoriani. Varhan se zhostí Lucie Guerra Žáková, kterou naše publikum dobře zná a vždy patřičně umí ocenit potleskem. Spolu se Scholou přednese Pärtovo *Annum per annum*, sólově pak vybrané Pololánikovy varhanní skladby.

Finální festivalový koncert je k počtě Zdeňka Pololánika. Kostel naplní svým zvukem smíšený pěvecký sbor Beseda brněnská pod taktovkou Petra Kolaře. Za varhanami se vystřídají Hana Bartošová a Dagmar Kolařová. Zazní slavnostní Pololánikovo *Te Deum* pro smíšený pěvecký sbor a varhany, sólové varhanní skladby a další díla vždy z pera patrona festivalu.

Podle: <https://www.cirkev.cz/>

Papež Lev XIV. svatořečil Piera Giorgia Frassatiho a Carla Acutise

V neděli 7. září 2025 byli papežem Lvem XIV. kanonizováni dva mladí světci: Pier Giorgio Frassati a Carlo Acutis. Svato-petrské náměstí a přilehlé ulice zaplnily tisícovky poutníků, kteří si nechtěli nechat ujít tuto historickou a dlouho očekávanou událost. Slavnostní bohoslužby s kanonizací se účastnila také rodina a přátelé nových světců, stejně tak i čelní představitelé italského politického, společenského i církevního života.

V úvodu bohoslužby přečetl prefekt Dikasteria pro blahoření a svatořečení kardinál Marcello Sceraro krátké životopisy nových svatých. Poté pronesl papež Lev XIV., který celé slavnostní bohoslužbě předsedal, oficiální formulí, čímž Piera Giorgia Frassatiho a Carla Acutise prohlásil za nové svaté katolické církve.

Přinášíme promluvu Svatého otce při mši svaté:

Drazí bratři a sestry,

v prvním čtení jsme slyšeli otázku: „Kdo poznal tvou vůli, když jsi mu nedal moudrost a z výšin neposlal svého svatého ducha?“ (Mdr 9,17). Slyšeli jsme ji poté, co byli dva mladí blahoslaveni, Pier Giorgio Frassati a Carlo Acutis, prohlášeni za svaté, a to je prozřetelnostní. Tato otázka je totiž v Knize moudrosti připisována právě mladému člověku, jako byli oni: králi Šalomounovi. Po smrti svého otce Davida si uvědomil, že má mnoho věcí: moc, bohatství, zdraví, mládí, krásu, království. Ale právě tato velká hojnost prostředků v něm vyvolala otázku: „Co mám udělat, aby nic nebylo ztraceno?“ A pochopil, že jediným způsobem, jak najít odpověď, je požádat Boha o ještě větší dar: jeho moudrost, aby poznal jeho plány a věrně se jich držel. Uvědomil si totiž, že jen tak všechno najde své místo ve velkém plánu Hospodinově. Ano, protože největším rizikem života je promarnit ho mimo Boží plán.

I Ježíš nám v evangeliu hovoří o plánu, který je třeba důsledně dodržovat. Říká: „Kdo nenese svůj kříž a nejde za mnou, nemůže být mým učedníkem“ (Lk 14,27); a dále: „Kdo se nezlíká všeho, co má, nemůže být mým učedníkem“ (v. 33). Volá nás tedy, abychom se bez váhání vrhli do dobrodružství, které nám nabízí, s inteligencí a silou, které pocházejí z jeho Ducha a které můžeme přijmout v míře, v jaké se oprostíme sami od sebe, od věcí a myšlenek, ke kterým jsme připoutáni, abychom naslouchali jeho slovu.

Mnoho mladých lidí v průběhu staletí muselo řešit tuto životní křížovku. Vzpomeňme na svatého Františka z Assisi: stejně jako Šalomoun byl i on mladý a bohatý, žil po slávě a vřelosti. Proto odešel do války v naději, že bude pasován na rytíře a zahrnován počtami. Ale Ježíš se mu zjevil na cestě a přiměl ho, aby se zamyslel nad tím, co dělá. Když se vzpamatoval, položil Bohu jednoduchou otázku: „Pane, co chceš, abych udělal?“ A odtud, když se vrátil ve svých stopách, začal psát jiný příběh: nádherný příběh o svatosti, který všichni známe. Zřekl se všeho, aby následoval Pána (srov. Lk 14,33), žil v chudobě a upřednostňoval lásku k bratrům, zejména k těm nejslabším a nejmenším, před zlatem, stříbrem a drahými látkami svého otce.

A kolik dalších světců a světic bychom mohli připomenout! Někdy je zobrazujeme jako velké osobnosti a zapomínáme, že pro ně vše začalo, když ještě jako mladí lidé řekli „ano“ Bohu a plně se mu odevzdali, aniž by si něco nechali pro sebe. Svatý Augustin v této souvislosti vypráví, že ve „spletitém a zašmodrhaném uzlu“ jeho života mu hlas v hloubi duše řekl: „Chci tebe“. A tak mu Bůh dal nový směr, novou cestu, novou logiku, v níž nic z jeho bytí nebylo ztraceno.

V tomto kontextu dnes nahlížíme na svatého Piera Giorgia Frassatiho a svatého Carla Acutise: mladíka z počátku dvacátého

století a dospívajícího z naší doby, oba zamilované do Ježíše a připravené obětovat pro něj vše.

Pier Giorgio se setkal s Hospodinem prostřednictvím školy a církevních skupin – Katolické akce, Konferenci svatého Vincence, Italské katolické univerzitní federace (FUCI), třetího dominikánského řádu – a svědčil o něm svou radostí ze života a tím, že byl křesťanem v modlitbě, přátelství a lásce. Až do té míry, že když ho přátelé viděli, jak jezdí po ulicích Turína s vozíky plnými pomoci pro chudé, přejmenovali ho na „*Frassati Impresa Transport*“ („Frassatiho přepravní společnost“)! I dnes je Pier Giorgiův život světlem pro laickou spiritualitu. Víra pro něj nebyla soukromou záležitostí: byl poháněn silou evangelia a skrze příslušnost k církevním sdružením se velkoryse angažoval ve společnosti, přispíval k politickému životu a s nadšením se věnoval službě chudým.

Carlo se s Ježíšem setkal v rodině díky svým rodičům, Andreovi a Antonii, kteří jsou dnes zde přítomni se dvěma Carlovými sourozenci, Francescou a Michelem, a poté také ve škole a především při svátostech, které se slavily ve farním společenství. Takto vyrůstal a přirozeně začleňoval do svého dětského a chlapeckého života modlitbu, sport, studium a dobročinnost.

Pier Giorgio i Carlo pěstovali lásku k Bohu a k bratrům prostými prostředky, dostupnými pro všechny: každodenní mši svatou, modlitbou, zejména eucharistickou adorací. Carlo říkal: „Na slunci se člověk opálí. Před eucharistií se člověk stává svatým!“ a dále: „Smutek je pohled upřený na sebe sama, štěstí je pohled upřený na Boha. Obrácení není nic jiného než přesun pohledu zespodu nahoru, stačí jednoduchý pohyb očí.“ Další podstatnou věcí pro ně byla častá zpověď. Carlo napsal: „Jediná věc, které se musíme opravdu bát, je hřích“; a divil se, proč – to jsou opět jeho slova – „se lidé tak starají o krásu svého těla a nestarají se o krásu své duše“. A konečně oba měli velkou úctu ke svatým a k Panně Marii a velkoryse se věnovali charitativní činnosti. Pier Giorgio říkal: „Kolem chudých a nemocných vidím světlo, které my nemáme“.

Milosrdenství nazýval „základem naší víry“ a stejně jako Carlo ho projevoval především malými konkrétními, často skrytými gesty, čímž prožíval to, co papež František nazval „svatostí odvedle“ (Apoštolská exhortace *Gaudete et exsultate*, 7).

Ani když je postihla nemoc a ukončila jejich mladé životy, nezastavilo je to a nezabránilo jim to milovat, obětovat se Bohu, dobrořečit mu a modlit se za sebe a za všechny. Jednoho dne Pier Giorgio prohlásil: „Den smrti bude nejkrásnějším dnem mého života“ a na poslední fotografii, která ho zachycuje při výstupu na jednu horu v údolí Val di Lanzo, s tváří obrácenou k cíli, napsal: „K výšinám.“ Carlo, který byl ještě mladší, rád říkal, že nebe na nás čeká odjakživa a že milovat zítřek znamená vydat ze sebe dnes to nejlepší.

Nejdražší, svatí Pier Giorgio Frassati a Carlo Acutis jsou výzvou pro nás všechny, zejména pro mladé, abychom nemrhali životem, ale nasměrovali ho vzhůru a učinili z něj mistrovské dílo. Povzbuzují nás svými slovy: „Nikoli já, ale Bůh“, říkal Carlo. A Pier Giorgio: „Pokud budeš mít Boha ve středu každého svého činu, pak dojdeš až na konec.“ To je jednoduchý, ale vítězný recept jejich svatosti. A je to také svědectví, které jsme povoláni následovat, abychom si život vychutnali až do konce a šli vstříc Bohu na nebeskou hostinu.

Homilie arcibiskupa Jana Graubnera na Národní Svatováclavské pouti 2025

Přinášíme kázání pražského arcibiskupa Jana Graubnera, které pronesl během Národní svatováclavské pouti ve Staré Boleslavi v neděli 28. září 2025.

Mili poutníci, vážení hosté,

jako každý rok, slavíme dnes svatého Václava, věčného knížete České země, našeho ochránce a přimluvce, který stál v čele naší země jen krátce a v dobách dávných. Přesto má stále co říci dnešní době zvláště pokud jde o pohled do budoucnosti a o naději,

která je v době přílišného soustředění na sebe, a tím i na přítomnost, tak vzácná.

Naděje souvisí s cílem. Svatý Václav znal Bibli, znal i Ježíšova slova, která jsme před chvílí slyšeli: Otče, chci, aby tam, kde jsem já, byli se mnou i ti, které jsi mi dal, aby viděli mou slávu. Pohled tehdejších křesťanů byl upřený do věčnosti, do šťastné věčnosti s tím, který je miluje, a kterého milují i oni. Měli silnou motivaci. Rostla v nich touha dosáhnout cíle. S rostoucí důvěrou v Boha, který se dával poznat jako zachránce a pomocník na cestě, rostla i naděje na dosažení cíle. Tam, kde je touha, roste chuť k životu i síla k překonávání překážek.

Přátelé, my si musíme po pravdě přiznat, že výhled na šťastnou věčnost v nebi nám nějak zastiňuje současný blahobyt a pocit, že můžeme mít nebe na zemi. Protože do nebe nepatří utrpení a námahy, ale jen příjemné slavení, vyhýbáme se námaze, oběti či utrpení, mluvíme o eutanázii, neučíme děti pracovat a stáváme se národem změkčilých lidí. V době internetu, kdy místo a čas nahrazuje „tady a teď“, nepatří trpělivost mezi navičené ctnosti. Pokud ji však přesto objevíme, zjišťujeme, že trpělivost udržuje naději živou a upevňuje ji jako ctnost a životní styl. Často mluvíme o evropských hodnotách, ale podle výsledků se zdá, že jsme některé hodnoty asi chybně zaměnili, protože naše společnost vymírá a místo naděje roste strach z budoucnosti. Místo společného putování dějinami roste rozdělení, napětí a netolerance, deprese, věčná nespokojenost, kritika a skepse.

Podívejme se ještě jednou na to, co nám zaznělo z Božího slova: Buďte svatí! K svému bratru neměj nenávist. Nemsti se, nechovej proti svým krajanům zášť, ale miluj svého bližního jako sebe. Ano, to je základ moudrých vztahů a prosperující společnosti, na kterém stavěl svatý Václav.

Svatý Pavel nás vyzýval k boji, ale ne proti sobě navzájem, nýbrž proti zlu. Hranice mezi dobrem a zlem není totožná s hranicemi států, národností či politických stran nebo různých názorových bublin. Ta bojová linie mezi dobrem a zlem prochází každým lidským srdcem. Tam musí vítězit dobro. Zbabělost nepřináší mír, jen rozklad. Nejtěžší je vyhrát nad sebou, být svobodný i od sebe samého. Pak se teprve otevírá prostor pro Boží království, království pravdy, spravedlnosti, lásky a pokoje. Jestli si dnes Evropa uvědomuje svou bojovou nepřipravenost, bylo by dobré přiznat, že potřebujeme i kvalitnější výzbroj ducha k boji ve vlastním srdci.

V evangeliu se Pán Ježíš modlil za jednotu, která je plodem vzájemné lásky, lásky, která miluje druhé stejně jako sebe, lásky, která umí naslouchat, dělat v sobě místo pro druhé. Která se umí rozdělit a bezplatně darovat, která umí odpustit, která nepřestává, ani když je to těžké.

Jsem přesvědčen, že taková láska je schopná uzdravit rodiny, které se přestanou rozvádět, protože manželé budou umět překonávat krize a jejich děti získají jistotu bezpečného domova, na kterou mají právo. Taková láska uzdraví společnost, protože dokáže spolupracovat i napříč politickým spektrem. Taková láska probudí touhu mladých lidí po dětech, které budou ovocem jejich plodné lásky. Taková láska otevře společnosti budoucnost a přinese naději. Probudí i touhu věřících dělit se o svou víru s druhými a otevře budoucnost církvi.

Prožíváme jubilejní rok, jehož tématem je naděje, která dnes tolik chybí. K jejímu získání však nestačí o ni mluvit či psát. První věc, která je nutná, je správně upřený pohled víry na Krista jako spasitele a na život s ním bez konce. To je stěžejní pilíř křesťanské naděje. Naděje je božská ctnost, kterou toužíme po věčném životě jako po svém štěstí. Jestli naděje ve věčný život chybí, je vážně poškozena důstojnost člověka a záhady života a smrti, viny a bolesti zůstávají bez řešení, takže lidé nezdědka upadají do beznaděje. My však máme pozvání k životu v naději, že budeme žít v Kristu věčně.

Druhou věcí je svoboda nejen vnější, ale i vnitřní, zkušenost s osvobozením od starých svázaností, od zablokovaných vztahů. Svatý rok má strhnout lavinu odpouštění a uzdravování zraněných vztahů. Nemáme čekat, až se někdo dostatečně omluví, protože důvod k odpouštění těm, kteří se proti nám provinili, máme v tom, že Bůh odpustil nám. Jako je chybou zůstat v hříchu a neprosit o odpouštění, tak je chybou zůstat uzavřený ve svém smutku a pocitu zranění, nebo si dokonce svou bolest hýčkat. Svatý rok je silnou výzvou k radikální změně, k novému začátku. Odpouštěním se minulost nepředělá, odpouštění nemůže změnit to, co se už stalo. Může však změnit budoucnost a umožnit to, že budeme žít jinak, bez zášti, jizlivosti a pomsty. Budoucnost projasněná odpouštěním se dokáže dívat na minulost jinými očima, pokojněji, i když ještě zalitými slzami, jak napsal papež František.

Dobře vím, že mluvím o věcech náročných, ale Svatý rok je úžasným Božím darem, který nabízí mimořádné plody Boží lásky. Nabízí zázraky uzdravujícího milosrdenství. Bůh je připraven dělat veliké věci v těch, kteří přijmou jeho myšlení a spolehnou na jeho milost. Uzdravení ran může přinést mnoho naděje nejen uzdraveným, ale i církvi a státu. Vidíme, že válečné konflikty nedokáží řešit ani armády ani diplomaté, pokud se nenajde ochota odpouštět a milovat i nepřátele. Chceme-li, aby svět byl lepší a pokojnější, aby v něm bylo méně strachu a více naděje, začněme do něj vnášet Boží lásku, která odpouští a uzdravuje. Přispějeme tím k tomu, aby církev byla jasným znamením naděje pro svět. Na to myslíme i při parlamentních volbách příští týden, když budeme přemýšlet, komu dáme svůj hlas, u koho můžeme předpokládat, že přispěje k uzdravení vztahů a lepší budoucnosti národa.

Svatý Václave, nezapomeň na svůj lid a přimlouvěj se za nás.

Podle: <https://www.cirkev.cz>

Vítáme našeho nového misionáře

P. Ing. Mgr. Libora Churého

28. září o Slavnosti sv. Václava uvedl Mons. Dušan Hladík do služby nového misionáře a duchovního správce naší misie P. Libora Churého, který přichází do naší misie z olomoucké arcidiecéze. Při mši svaté po vyznání víry a přímlovných modlitbách mu byla symbolicky předána důležitá místa liturgického prostoru:

Milý Otče Libore.

Nyní máte být uveden do služby faráře – misionáře České Katolické misie sv. Cyrila a Metoděje v Chicagu.

Zde je předsednické místo – ať vám toto sedadlo připomíná váš úkol předsedat shromáždění věřících a řídit modlitbu. Snažte se o to, aby každé shromáždění, kterému budete předsedat, mohlo pocítit přítomnost Pánovu.

Zde je ambon, odkud budete hlásat evangelium. Podávejte Kristovu nauku v její plné síle, moudře poučujte, napomínejte a povzbuzujte. Hledejte cesty, jak by se poselství evangelia dostalo ke všem lidem, kteří jsou svěřeni vaší pastýřské péči.

Zde je oltář, kde se přináší nejsvětější oběť našeho Pána Ježíše Krista. Svědomitě pečujte o to, aby Eucharistie byla středem života misijního společenství, poutem jednoty a zdrojem síly pro opravdový křesťanský život.

Středem našeho kostela je svatostánek, kde je stále přítomen Boží Syn a pravý Beránek Boží mezi námi. Buďte mužem modlitby a svým osobním příkladem přivádějte věřící k adoraci před svatostánkem, aby zde vyznávali Krista přítomného ve svátosti a upevňovali důvěrné přátelství s ním.

Budete v tomto chrámu udělovat svátosti. Budete křtít, a tak vezměte v ochranu pramen vody živé a přivádějte k němu ty, kteří se rodí pro svět, aby mohli být znovuzrozeni svátostí křtu pro život věčný. Budete odpouštět lidem hříchy ve svátosti smíření. Mějte stále na paměti, že jste služebníkem od Boha ustanoveným, abyste usiloval o Boží čest a spásu duši, že jste služebníkem Boží spravedlnosti a Božího milosrdenství zároveň.

Kéž Vás provází ve vaší službě tomuto společenství Bůh Otec i Syn i Duch Svatý. - Amen.

Rev. Ing. Mgr. Libor Churý se narodil 24.června 1977 v Kroměříži. Mládí prožil v nedalekých Morkovicích. Tatínk Oldřich Churý zemřel před osmi lety, maminka Marie Churá dosud žije. Má dvě sestry, jednu starší a druhou mladší, které jsou vdané a o 15 let mladšího bratra. Po základní škole absolvoval Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži. Pak vystudoval stavební fakultu Vysokého učení technického v Brně a stal se stavebním inženýrem. Tehdy povinnou vojenskou službu absolvoval náhradní civilní službou v Centru života mládeže Přístav v Rajnochovicích. Po skončení se rozhodl jít do kněžského semináře. Studoval na Cyrilometodějské bohoslovecké fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Třetí ročník studoval v zahraničí na katolické univerzitě v Lovani v Belgii a v té době pobýval v místním americkém semináři, takže zná velmi dobře anglicky. Studia na univerzitě v Olomouci pak dokončil s titulem magistra teologie.

Na kněze byl vysvěcen 25.června 2011 v Olomouci. Působil v Přerově nejprve rok jako jáhen, pak 2 roky jako kaplan, následovaly 2 kaplanské roky ve Zlíně, pak byl jmenován administrátorem a posléze farářem v Olomouci ve farnostech Slavonín, Nové Sady a Hodolany, kde působil 5 roků. Posledních 5 let působil jako farář v Lipníku nad Bečvou s dalšími dvěma obcemi Osek a Týn. Na jaře tohoto roku byl vyslán olomouckým arcibiskupem Mons. Josefem Nuzíkem, který je současně předsedou České biskupské konference, jako misionář do Chicaga, aby zde vedl duchovní službu pro naše krajany v České Katolické Misii sv. Cyrila a Metoděje. Vyřízení víza trvalo půl roku. Emeritní misionář Mons. Dušan Hladík zde zůstává nadále na výpomoc.

Otče Libore, vítáme Vás v Chicagu. Dlouho jsme se za nového kněze modlili a nyní Vám vyprošujeme hojnost darů Ducha Svatého, dostatek sil a všechny potřebné milosti pro službu v naší České misii
Mons. Dušan Hladík a věřící z České misie v Chicagu

Otec Libor Churý vzpomíná na svou životní cestu vedoucí ke kněžství a nyní do Ameriky

Narození, rodiče, ...

Narodil jsem se v porodnici v Kroměříži, ale vždycky říkám, že su z Morkovic. Jsem druhé dítě ze čtyř. Mám starší sestru, mladší sestru a „malého“ bratra. Táta zemřel před osmi lety, máma žije teď už sama ve svém i našem rodném domě v Morkovicích.

Vztah k farnímu kostelu

Narození sv. Jana Křtitele v Morkovicích

Na svůj křest si samozřejmě nepamatuju, poněvadž jsem byl pokřtěn měsíc po narození. Ale morkovský kostel byl důležitým bodem mého života. Začal jsem ministrvat v první třídě a během pár let došlo ke generační výměně, kdy starší ministranti odešli a zůstali jsme čtyři. Byli jsme rozděleni do dvou dvojic a každá dvojice měla službu jeden týden. To znamená všechny mše v týdnu – standardně to bylo ne, po, st, pá, so. Když jsme službu plnili, měli jsme za to za měsíc 20 Kč. Když jsme nechodili, byly srážky. Děda byl kostelník, takže ke všem službám bylo blízko. Často jsme se hádali, protože on měl o dvě generace jiné názory. Ale nějak to šlo. Někdy musel ustoupit on, většinou my. U prvního sv. přijímání jsem byl asi klasicky ve třetí třídě.

Studia

Studoval jsem na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži, které náš ročník v roce 1991 otevíral. Pak jsem šel na stavební fakultu do Brna, abych se mohl věnovat vysněné stavbařině. Už po roce mi ale trochu spadl řetěz a po peripetích jsem tuto školu dodělal s osmnáctiměsíčním zpožděním.

Na „civilce“ v Rajnochovicích

Hned po absolvování jsem nastoupil na civilní vojenskou službu na faru do Rajnochovic – dnešního Přístavu. Zde jsem prožil dva krásné, byť náročné, roky. Šel jsem tam i proto, že tam jezdí holky a že by se tam třeba dala najít budoucí nevěsta. Když už byl čas k odchodu, tak začaly starosti, co dál. Mimochodem nevěsta taky pořád nebyla. Listoval jsem noviny (myslím, že ještě nebyl tolik rozvinutý Google, který všechno najde) a hledal inzeráty, kam se vrátit. Pořád nepřicházel žádný nápad. Hospodin se

smiloval a ukázal mi směr, kdy mi jasně vnukl myšlenku na kněžství. Jelikož nebyl důvod příliš otálet – byl právě čas podávání přihlášek, tak jsem si po dvou týdenním intenzivním rozlišování podal přihlášku do kněžského semináře.

Seminář, teologická studia

Seminář byl drsný. Jelikož jsem už dva roky pracoval v církvi, bylo mi jasné, že to nebude snadné. A nebylo. A Hospodin opět pomohl. Když přicházela ve druháku krize, přihrál mi možnost studovat třetí ročník na katolické univerzitě v Belgické Lovani. Tam se to uklidnilo, sedlo si to a i díky tomuto roku jsem tam, kde jsem. Asi už tady začala nenápadně moje americká anabáze, když jsem tento rok prožíval v americkém semináři.

Vysvěcen 25. června 2011

To už je dávno. Primice byla náročná, ale farníci se o všechno postarali, měli v živé paměti primici P. Jana Bleši, spoluministranta, který je služebně o 6 let starší, takže to byla velká pomoc. V rodině jsme taky prožívali dědovo umírání. Velmi mě s babičkou v semináři podporovali a měli velkou radost. Na svěcení ještě byl, takže po návratu jsem ho zaopatřoval, jako prvního. Primici už nezvládl a 14 dní po ní měl pohřeb. Bylo to krásné, protože ho na světě už drželo jen moje kněžství a Pán mu dal dočkat se ho. Viděl vnuka u oltáře a mohl klidně odejít.

Kněžská služba 2011 – 2025

Přerov,, Zlín, Olomouc - od července 2011 (Slavonín, Nové Sady, Hodolany) od července 2020 Lipník nad Bečvou, Osek nad Bečvou, Týn nad Bečvou.

Přerov byl krásný – byla to první léta. Bylo tam na faře mnoho lidí, sedli jsme s farářem (navzdory mnoha předpokladům). Začínal jsem tam už v r 2010 jako jáhen a pak následovaly další dva kaplanské roky. Pak následoval Zlín (2013-2015). Dva roky tvrdé dřiny, náboženství, zpovídání, různá společenství, přípravy – velká živá farnost, každý den mše v 6:30 ráno a před ní zpovídání... Bylo to náročné, ale moc hezké. Následovala Olomouc (2015). Nejdřív jen dvě farnosti – Nové Sady a Slavonín a 2018 se přidaly ještě Hodolany. Bylo to náročné především osobně, protože kluk z vesnice se měl starat o městské lidi ze sídliště. Dost jsem s tím bojoval, ale byla to dobrá škola – management, development, ekonomika. A pak už Lipník. Připadal jsem si tu jako doma. Rozměr farnosti jak jsem byl z domu, zvyklý, podobný styl lidí, stejné starosti i problémy. Samozřejmě chvilku trvá, než se člověk zorientuje v povahách a charakterech, jak s kým jednat, ale po čase jsem tu byl velmi spokojený. A abych tu příliš nezarostl, asi je na čase posunout se dál.

Má další cesta?

Absolutně si nedokážu představit, co pro mě má Prozřetelnost nachystané. Teď se stěhuji do Ameriky, do Chicaga a čeká mě poznávání nové skupiny lidí a způsobu života. Uvidíme, co z toho vzejde a jak to bude dlouho trvat. Dva roky? Další pětiletka? Doživotí? Nechávám se překvapit...

*Vstaň a jdi, Duch Svatý vane.
Sám Bůh vstupuje v náš svět.
Kdo jej dá poznat hledajícím?
Pošli mne, tví má odpověď.*

*Podle Farních listů
Římskokatolické farnosti sv. Jakuba
v Lipníku nad Bečvou*

Marik Baken

Funeral Services Ltd.

Barbara Marik Baken
Owner Director

In association with
Conboy's Westchester Funeral Home
10501 West Cermak Road
Westchester, Illinois 60154
Other Funeral Home locations
available upon request

Direct Line: 773-910-3400

Chapel: 708-562-5900

e-mail:

marikbaken@sbcglobal.net

Continuing the Marik Family Tradition
of Funeral service

Tatraship

Medzinárodná preprava

S našou neobmedzenou prepravnou kapacitou ponúkame všetky druhy námornej nákladnej dopravy a súvisiace služby.

Zasielanie malých balíkov letecky a loďou.
Objemné náklady, kontajnery na sťahovanie.
Preprava motorových vozidiel a ďalšie služby.

Adresa:

7250 W 90th Street
Bridgeview, IL 60455
Illinois, USA

Telefon:

708 576 8834

Email:

info@tatraship.com

Viac informácií na:

www.tatraship.com

Česká Katolická Jednota

Fraternal Life Insurance
Since 1879

Insurance & Annuity
Products

5349 Dolloff Road
Cleveland, Ohio 44127
(216) 341-0444
www.czechccu.org

www.DrSimkovic.com

NORTHWEST DENTAL CENTER

Northwest Dental Center
Doctor of Dental Surgery
Oleg M. Simkovic

Implant Surgery, General Dentistry,
& Oral Care

Mluvíme česky a slovensky
34 let praxe

740 Northwest Highway
Fox River Grove, IL 60021
Ph (847) 639-9300
Nwdental@att.net

Česká Misie v Chicagu

Vás srdečně zve do Lisle na

Pout' k Panně Marii

v neděli 19. října 2025

v opatství sv. Prokopa

5601 College Rd, Lisle, IL 60532

ve 2.00 hodiny odpoledne

**V klášteře v kapli Panny Marie
bude mše svatá a Mariánská pobožnost,
pak se pomodlíme za zemřelé krajany,
kněze a řeholníky českého původu.**

Touto poutí navazujeme na starou tradici
národních poutí k Panně Marii v Exilu do Lisle.

Přijďte v hojném počtu
a pozvěte své přátele a známé!

Bližší informace podá

Fr. Churý (708) 533 1050 nebo Mons. Hladík (708) 250 0608

Vděčná vzpomínka

*Letošního 22. října 2025 tomu budou čtyři roky,
kdy Pán života a smrti k sobě povolal
naši milou maminku, babičku a prababičku paní*

Alici Vedralovou

Narodila se 26. prosince 1928 v Nehvizdách u Prahy. Tatínek ji zemřel, když jí byly dva roky, vychovávala ji maminka a především babička s dědečkem. Od mala musela těžce pracovat na domácím hospodářství, zvláště, když matka i strýc, její poručník, byli za války nacisty vězněni. Po komunistickém únorovém puči 1948 se jí podařilo s několika přáteli – studenty maturanty utéct do západního Německa. V uprchlickém táboře v Ludwigsburgu u Stuttgartu se setkala se svým snoubencem Edwardem Vedralem a v prosinci 1949 měli církevní svatbu a v listopadu 1950 se jim narodila dcera Alička. Začátky v exilu byly pro ně velmi těžké, než manžel dostal místo redaktora rozhlasové stanice Svobodná Evropa v Mnichově, kde působil v letech 1951-52. V červnu 1952 rodina dostala přistěhovalecké vízum do USA a usadili se v Chicagu. Zde pak manžel pracoval ve firmě General Electric, Alice se starala o domácnost. V Chicagu se jim narodil syn Eda a postupně následovala děvčata – Marie, Ludmila, Pavla, Blanka, Albína a nejmladší Dana. Ve svém pozeňnaném věku se Alice dožila třinácti vnoučat a sedmnácti pravnoučat. Od počátku se Vedralovi také zapojili do různých exulantských a církevních spolků a organizací, především Československého Orla v exilu v Chicagu, Eda jako redaktor měsíčníku Katolický Dělník a českých novin Hlasatel, Alice do těchto periodik přispívala překlady mnohých článků. Vedralovi se také velmi angažovali ve všem, co se týkalo sochy Panny Marie v exilu, jak jejího zbudování v roce 1954, tak organizování poutí do Lisle a nakonec převezení do Prahy po roce 1989. V roce 1972 Eda, společně s několika dalšími nadšenci, založili českou trampskou osadu Dálava, kterou Eda vedl jako šéf 35 let. Alice byla „Matkou osady.“ Organizovali trampské potlachy po celých USA a Kanadě, pořádali trampské festivaly, zábavy, koncerty, besídky a další kulturní podniky. Zvali vyhlášené umělce Československého exilu a po revoluci přední umělce z České republiky. Alice vždy pro všechny připravovala zázemí – ubytování a stravu. Byla též „adoptivní matkou“ mnohých exulantů, kterým vždy podávala pomocnou ruku ve všech směrech. Rodina Vedralova byla vždy oporou české katolické komunity v Chicagu. Manželé Vedralovi byli zakládajícími členy České katolické misie v Cícen. Alice byla ženou modlitby, denně se modlíla několik růženců, vedla k modlitbě celou rodinu – děti i vnoučata a v České misii dlouhé roky organizovala růžencové společenství. Manželům Vedralovým biskup Petr Esterka udělil medaili Za službu církvi, vlasti a národu. Rodinu bolestně zasáhla nemoc a smrt jejich jediného syna Edwarda juniora, který zemřel počátkem roku 2016. 27. března 2017 byl nečekaně povolán na věčnost Aličin manžel Edward senior. Když pro nemoc a pokročilý věk již nemohla Alice navštěvovat pravidelné bohoslužby, těšila se vždy o prvních pátcích na návštěvu kněze, který ji posloužil doma. Obklopena láskyplnou péčí svých dcer a nejbližší rodiny a přátel odešla na věčnost posílena svátostmi umírajících 22. října 2021. Pochována je po boku svého manžela na Hřbitově Panny Marie Královny Nebe v Hillside, IL.

Mši svatou za Alici Vedralovou i jejího zemřelého manžela Edwarda
budeme obětovat v sobotu 18. října 2025 v 6.30 hod. večer
v kostele České misie v Brookfieldu, kam ráda chodovala

*Děkujeme všem, kdo si na naši maminku a babičku
spolu s námi vzpomenete v modlitbě.*

**dcery Alička, Marie, Ludmila,
Pavla, Blanka, Albínka a Dana
a snacha Trudy s rodinami**

Vroucí vzpomínka

*Letos 29. října 2025 tomu bude pět roků,
kdy byla Všemohoucím Bohem povolána na věčnost
naše milovaná maminka, babička a prababička paní*

Marie Kučerová

rodačka z Vlčnova na Moravském Slovácku

Její tělo je pochováno na hřbitově Woodlawn
ve Forest Park, Illinois a výroční mši svatou za ni
i za jejího zemřelého manžela Josefa
a zemřelého syna Rostislava budeme obětovat
v neděli 26. října 2025 v 10.30 hod. dopoledne
v kostele České misie svatých Cyrila a Metoděje
9415 Rochester Ave. Brookfield, IL 60513.

*Děkujeme všem, kdo si na naše milé rodiče
vzpomenete v modlitbách spolu s námi*

**syn Josef Kučera s manželkou Ritou
syn Václav Kučera s manželkou Pavlou
vnoučata Marie, Benjamin, Kristýna a Tomáš
pravnoučata Marcel a Anděla**

Srdečné blahopřání

*Naše laskavá a obětavá maminka a
milující a starostlivá babička*

Libuše Bučková

**se letošního 22. října dožívá
významného životního jubilea**

**Do dalších let života ji z celého srdce přejeme
hojnost Božího požehnání, dobré zdraví,
mnoho štěstí a všechno nejlepší.**

**Milá maminko a babičko, děkujeme Ti za Tvoji lásku
a všechno, co pro nás stále neúnavně děláš**

**syn Pavel s manželkou Alison
a vnoučata Vincent a Josefina
syn Ondřej s manželkou Sarah
a vnoučata Tyler, Cora a Jackson**

**Připojujeme se k přání rodiny a věrné katoličce
a mnohaleté tajemnici Rady České Misie
a neúnavné pomocnici, která dlouhé roky organizuje
četné kulturní a společenské akce naší misie,
upřímně děkujeme za její svědomitou práci a
obětavou pomoc, kterou neustále poskytuje misii.
Také ji děkujeme, že stále udržuje naše národní tradice
především v Ústředně Moravských Spolků, kde pečuje
o krásné národní kroje a také ji děkujeme za nesčetné
množství prokazovaných služeb jednotlivým lidem.**

**Milá paní Bučková, kéž Vám všechno
mnohonásobně odplatí dobrotivý Bůh a
po všechny další dny Vašeho života
Vám na každém kroku žehná.
Kéž Vám dá dostatek sil a stálý pracovní elán
a udělí Vám všechny potřebné milosti
do dalších šťastných let...**

*Mons. Dušan Hladík
Fr. Libor Churý
a přátelé z České misie v Chicagu*

Korunka k Božímu milosrdenství

Modlitbu Korunky nadiktoval Pán Ježíš sestře Faustyně ve Vilnius 13. a 14. září 1935. V pátek 13. září měla sestra Faustyna ve své cele vidění anděla, který přichází potrestat zemi za její hříchy. Když spatřila toto znamení Božího hněvu, začala anděla prosit, aby se na několik okamžiků zastavil zatímco svět bude činit pokání. Když však stanula před majestátem Nejsvětější Trojice, neodvážila se tuto prosbu opakovat. Teprve když v duši pocítila sílu Ježíšovy milosti, začala se modlit slova, která vnitřně slyšela. „Když jsem se takto modlila, uviděla jsem bezmocnost anděla, který nemohl vykonat spravedlivý trest, jaký si ty hříchy zaslouhovaly.“ (Den.475).

Druhý den, když přišla do kaple, ji Pán Ježíš znovu poučil, jak se má modlit tuto modlitbu, kterou nazýváme Korunkou k Božímu milosrdenství. Nejprve se pomodlíte jednou „Otče náš“ a „Zdrávas Maria“ a „Věřím v Boha,“ pak na korálcích „Otče náš“ řeknete následující slova: „Věčný Otče, obětují ti Tělo a Krev, Duši a Božství tvého nejmilejšího Syna a našeho Pána Ježíše Krista na smír za hříchy naše a celého světa;“ na korálcích „Zdrávas Maria“ odříkáte tato slova: „Pro jeho bolestné umučení buď milosrdný k nám a celému světu“. Na závěr odříkáte třikrát tato slova: „Svatý Bože, svatý Silný, svatý Nesmrtelný, smiluj se nad námi a nad celým světem.“ (Deníček sv. Faustyny, 476).

Korunku není nutné se modlit v 15.00 hod., lze se ji modlit kdykoliv během dne.

Náš Pán dal také přísliby těm, kdo se ji budou modlit. **Zde je 14 příslibů, které Ježíš učinil těm, kdo se modlí Korunku k Božímu milosrdenství:**

1. „Slibuji, že duše, která bude uctívat tento obraz (Božího milosrdenství), nezahyne. Také slibuji vítězství nad nepřátele už zde na zemi, zvláště v hodině smrti. Já sám ji budu bránit jako svou vlastní slávu.“ (Den. 48)
2. „Dva paprsky značí Krev a Vodu... Tyto dva paprsky vyšly z nejlubšího nitra mého milosrdného Srdce, když bylo na kříži probodnuto kopím. Tyto paprsky chrání duše před hněvem mého Otce... Přeji si, aby první neděle po Velikonocích byla svátkem Milosrdenství... kdo přistoupí k Prameni života v tento den, obdrží úplné odpuštění hříchů a trestů. Lidstvo nenajde pokoj, dokud se s důvěrou neobráti k mému milosrdenství.“ (Den.299–300)
3. „Přeji si, aby svátek Milosrdenství... byl slavnostně slaven první nedělí po Velikonocích... Duše, která přistoupí ke zpovědi a svatému přijímání (ve slavu milosti v tento den), dosáhne úplného odpuštění hříchů a trestů.“ (Den.699)
4. „Kdo se ji bude modlit, obdrží velké milosrdenství v hodině smrti.“ (Den.687)
5. „Kněží ji budou doporučovat hříšníkům jako jejich poslední naději na spásu. I kdyby šlo o nejzatvrzejšího hříšníka, když by se ji pomodlil alespoň jednou, obdrží milost z mého nekonečného milosrdenství... Toužím udělit nepochopitelné milosti těm duším, které důvěřují v mé milosrdenství.“ (Den.687)
6. „Duše, které se tuto korunku modlí, budou obklopeny mým milosrdenstvím během života a zvláště v hodině smrti.“ (Den.754)
7. „Duše, které šíří úctu k mému milosrdenství... v hodině smrti pro ně nebudu Soudcem, ale Milosrdným Spasitelem.“ (Den.1075)
8. „Modlitba, která se mi nejvíce líbí, je modlitba za obrácení hříšníků. Věř, má dcero, že tato modlitba je vždy vyslyšena a splněna.“ (Den.1397)
9. „Mé milosrdenství je větší než tvé hříchy i než hříchy celého světa.“ (Den. 1485)
10. „Kněží, kteří budou hlásat a vyvyšovat mé milosrdenství, dám podivuhodnou moc; pomažu jejich slova a dotknu se srdcí těch, k nimž budou mluvit.“ (Den.1521)
11. „Skrze tuto korunku obdržíš vše, pokud to, o co žádáš, je v souladu s mou vůlí.“ (Den.1731)
12. „Když se ji budou modlit zatvrzelí hříšníci, naplním jejich duše pokojem a jejich hodina smrti bude šťastná.“ (Den.1541)
13. „Když se tato korunka modlí u umírajících, postavím se mezi svého Otce a umírající duši, ne jako spravedlivý Soudce, ale jako milosrdný Spasitel.“ (Den. 1541)
14. „Ve tři hodiny vyprošuj mé milosrdenství, zvláště pro hříšníky; a i kdyby jen na krátký okamžik, ponoř se do mého umučení, zvláště do mého opuštění v hodině agonie... Duši, která mě prosí skrze mé umučení, neodmítnu nic.“ (Den.1320)

Lidové misie

**Srdečně Vás zveme na Duchovní cvičení ve dnech 26.října - 9.listopadu 2025
vedené členy Misijní společnosti sv. Vincence z Pauly z Moravy a ze Slovenska
v České misii sv. Cyrila a Metoděje: 9415 Rochester Ave., Brookfield, IL 60513**

Co jsou lidové misie?

Je to čas, kdy věřící i lidé hledající jsou pozváni, aby se zamysleli nad životem, jeho pravými hodnotami a křesťanskou vírou, která nám osvětluje naši životní cestu.

Do naší farnosti přicházejí misionáři, aby nás duchovně doprovázeli, vysvětlovali základní pravdy naší křesťanské víry, zprostředkovali nám Boží milost, především skrze svátost smíření a pozvali nás k prožívání víry v našem společenství.

Co nás čeká?

Slavení mší svatých s misijními kázáními na velmi důležitá témata

Katecheze podle věku a stavu – pro děti a mládež, zvláště pro muže a ženy, pro manžele a seniory

Společná modlitba při různých pobožnostech

Slavnostní dny pro rodiny a seniory

Duchovně zábavný program, zvláště pro děti a mládež

Prožívání víry v rodině

Individuální setkání s misionáři a možnost generální neboli celoživotní svaté zpovědi

Prohloubení naší křesťanské víry v Trojjediného Boha, úcty k P. Marii a svatým a vzťahu k církvi

Program v České misii:

Neděle 26.října – 10.30AM Mše sv. s misijním kázáním na téma: **Kde se nacházíš na cestě za Kristem**

Středa 29.října – 10.00AM Mše sv. s misijním kázáním na téma: **Podzim života**

Po mši sv. premiéra filmu: Blahoslavený Ján Havlík, mučedník věrnosti

Pátek 31.října – 6.30PM Mše sv. s misijním kázáním na téma: **Odpuštění**

Sobota 1.listopadu – Slavnost Všech svatých

5.30PM Příležitost ke svaté zpovědi

6.30PM Mše sv. s misijním kázáním na téma: **Svatost, cíl života**

Neděle 2.listopadu – Vzpomínka na všechny věrné zemřelé

10.30AM Mše sv. s misijním kázáním na téma: **Generální svatá zpověď**

2.00PM Mše sv. na hřbitově P. Marie Královny Nebe a pobožnost za zemřelé

6.30PM Mše sv. za zemřelé v našem kostele

Středa 5.listopadu – 9.00AM Příležitost ke svaté zpovědi

10.00AM Mše sv. s misijním kázáním na téma: **Modlitba a kříž - Udělování svátosti nemocných**

Po mši svaté beseda s misionáři

Pátek 7.listopadu – 6.30PM Mše sv. s misijním kázáním na téma: **Jsem hrdý na to, že jsem katolík?**

Sobota 8.listopadu – 5.30PM Příležitost ke svaté zpovědi

6.30PM Mše sv. s misijním kázáním na téma: **Naplňte nádoby - Obnova manželských slibů a požehnání rodinám**

Po mši svaté beseda s misionáři

Neděle 9.listopadu – 10.30AM Mše sv. s misijním kázáním na téma: **Misie pokračují**

Každodenní rozáhlý program misii je ve Slovenské misii

9855 S. Kean Ave., Palos Hills, IL 60465

Bližší informace na: www.slovenskamisia.org

Misiemi budou duchovně doprovázet:

Fr. Ján Jakubovič, CM
Ředitel lidových misii
v České republice

Fr. Pavol Noga, CM
Ředitel lidových misii
ve Slovenské republice

Peter Slepčan a Anna Remenarová
Laičtí misionáři a animátoři
Sdružení mariánské mládeže

MAMINKÁM

Já mám doma binec!

Přikryj velkým ubrusem všechny nepořádek a jdi ven!

Porď si s prvním miminkem velký ubrus. Bude to tvůj nejlepší pomocník. Až budeš padat únavou, všude zbytky mrkve, špinavé nádoby, hromada prádla, děťátko prdít a ty máš hlad, žízeň a neodbytný pocit, že jsi jako matka selhala, přikryj všechno ubrusem a jdi ven!

Naraz si pohodlné boty, do kapsy dej klíče, vezmi děťátko za ruku a vyběhnete z domu. Najdi první kousek přírody, který je nejbližší a tam koukej do stromů, poslouchej ptáky, zírej do nebe. Mluv se svým dítětem o tom, co se mu zdálo, o čem přemýšlí, nechej jej rýpat klacíkem do hlíny nebo do písku, zazpívej mu písničku nebo spolu vymyslete pohádku. Sleduj mravence; mají úžasnou schopnost poskládat věci ve tvé hlavě znovu do řádu jen tím, jak lezou sem a tam, když je pozoruješ dostatečně dlouho.

Věci se dějí, voda teče, slova se přemílají, ale stromy a hory stojí na svém místě bez hnutí a jsou. A i kdybys jen tak trvala jako přímka v průvanu, na stromech a horách se nic nezmění a nic, vůbec nic ti neuteče.

Příběh

Na lavičce bylo rákosí, mechy, hlína a tráva. V kuchyni roztomilý nepořádek a tchyně nečekaně za dveřmi. Rychle jsem všechno přikryla, uklidila nádoby a když to vypadalo jakž takž a babička byla usazená s kávičkou a buchtou u stolu, synek neváhal a začal hledat malý meč, vzal nejdelší klacek ze dvora a zpod gauče vymetal chuchvalce prachu babičce přímo pod nohy. Děvčátko stálo za dveřmi a v rukou drželo želvu z hlíny. Trvalo na tom, že želva musí bydlet u nás na stole a tvářilo se, že to tak děláme běžně; naštěstí jsem ji přemluvila a želva zůstala zatím na schodech. Pěkně

vyschla a dělala nám ozdobu dost dlouho i potom.

Myslím že pro tchýni, která byla pedant na pořádek, to byla tuze horká chvíle.

Vzpomínám, jak mi s něžnou výčitkou při návštěvách opakovaně říkala: „Ty vychováváš děti, jako kdyby byl život krásný!“ Poprvé jsem užasle odvětila: „A není?“ Pak jsem to nechala moudře být.

Život je pro mě krásný pořad.

Podporuj v děťátku fantazii!

Nechej je běhat v dešti. Dovol mu umazat se, spadnout, prodírat se houštím. Ať si hraje s kapradím, mechem, klacíkem. Největší neštěstí pro děti jsou hotové hračky. Každé děťátko má tolik fantazie, že si vyrobí všechno, co pro svůj svět potřebuje, na malém kousku, když je necháš jen tak být. Upozorni jej na mrak, který vypadá jako žirafa, všiměj si všeho, co se mu líbí a snaž se je pochopit. Život je veliký zázrak a tvoje dítě tě toho hodně naučí, když je budeš sledovat a napodobovat.

Uč je pracovat rukama. Hníst těsto, tvarovat hlínu, šít, plést, motat provázky, vyrábět domečky pro skřítky. Nezapomeň na mechy v lese!

Objevuj jeho originalitu a talenty.

Podporuj každé nadání, které objevíš. Hravě, bez násilí. Sleduj, čím žije, čím roste. A pak zalévej, přihnij a nechej kvést.

Příběh

Sedm ráno, všední den. Sedíme v autě, já a syn, vše připravené. Já do práce, děti do školy a školky. Volám. Nic. Zoufale troubím. Nic. Šlaka! Kde ta holka je?

„Týnko!!! Týnko!!! No tak!!!! Honem!!! Dělej! Kde jsi? Už musíme jet!!! Je pozdě!!!!“

Dávám ruční brzdu, nechávám nastartované auto s klukem v sedačce, běžím

do domu, kde děvčátko stojí v koupelně u umyvadla, oblečené v růžové bundičce, zapletené copánky s mašlí, je obuté, s aktovkou na zádech. V ručičkách drží mikrotenový sáček, pomaloučku do něj napouští trošku vody, ještě pomaleji sáček naklání a soustředěně pozoruje, jak voda vytéká na jednu, potom na druhou stranu, sleduje, jak pramínek svítí a šumí. Když zaslechne mé funění za zády, překvapeně a udiveně se otáčí a nadšeně říká: „Maminko?! To je ale krásna, vid’?“

Ruce mi klesnou, obejmou ji a říkám si v duchu: „Do frasa. To nemáme šanci stihnout.“

Vůbec si nevzpomínám, jak to dopadlo. Zda šlo o pozdní příchod do školy, školky, práce nebo jestli jsme přišli všichni včas. Nevím. Ale na mé děvčátko, stojící u umyvadla s aktovkou na zádech a s očima zářícíma štěstím, nikdy nezapomenu.

Hned, jak usne, lehni si s ním!

Ono se to nepotentočkuje! Jakmile tvůj poklad zavře blaženě očička, okamžitě zaujmi polohu ležícího střelce a spi. Minimálně do tří let věku dítěte využívej každíčký okamžik darovaného štěstí. Nic jiného není důležitější, než aby sis právě teď odpočinula.

Příběh

Odkryla jsem cípek peřinky, přitiskla se k dětem, každého z jedné strany a usnula. Nikdy v životě jsem se necítila blaženěji, než když do mě ve spánku ryla nožičkami dcera a syn se točil jako motovidlo. Kdybych v té době pracovala, uklízela, studovala, koukala na blbiny v televizi, neměla bych z čeho čerpat. Doted' cítím vůni a teplo tělíček, které se ke mně tiskly, vzpomínám na jemné dětské pravidelné oddechování, šimrání vlásků na tváři. Je to to nejlepší, co mám.

Piš mu deníček.

První zub, vařená mrkev, první krok. První slovo. To všechno jsou zázraky, ke kterým se budete spolu vracet celý život a které budou tvé dítě definovat. Stačí pár slov. Jakmile bude chvilka, piš deníčky. Mohou být se skvrnami od kafe, vanilkových pudinků i zaschlých slz. Jsou to poklady!

Příběh

Sedla jsem si ke stolu a psala do obyčejného linkovaného sešitu, takového, jaký mají děti ve škole. Lepila první vlásky dětí, chlupy našeho morčátka, první sluníčko na obrázku. Vždy to bylo na konci dne, kdy jsem byla vyčerpaná, unavená, psala jsem jen několik vět, často jsem odbíhala k probouzejícím se dětem, abych je utišila a zase se vracela k deníčku.

A pak mnoho dalších let, mezi které patří i roky současné, v těchto deníčcích listujeme, čteme, smějeme se stále opakujícím historkám.

Nikdy nás neomrzí, i když příběhy v nich jsou pořád stejné. Ačkoliv víme dopředu, o čem budou, vždy nás potěší. Když se dcera vdala, dala jsem jí kromě věna také deníčky. Totéž čeká na syna, až se ožení.

Doufám, že deníčky budou mít čestné místo v jejich domovech, stejně jako měly celý čas u mě. Na polici, v pěkné slaměné krabici, hlídané keramickým andělem. Sundávají se jen ve vzácných chvílích oslav narozenin.

Svět může dát dětem mnoho. Ale vzpomínky jsou jen jedny. Pojí se s příběhy. Příběhy protkávají náš život. Ukotvují nás v rozmanitých situacích.

Drž v sobě zlatý obraz!

Nikdy nezapomeň na okamžik, kdy jsi měla svoje miminko poprvé v náručí. Jak je dokonalé! Každý prstíček, nehtík, všechno je utkané přesně tak, jak má být. Vryj si tento obraz do paměti, abys později, až tě bude tvoje dospívající dítě vytáčet v pubertálních dobách, vylovila zlatý obraz a uvědomila si; je to stejné maličké děťátko, které jsem tehdy držela a jihla dojetím, jen trošku povyroستlo a

neví, co s hormony. Je to tentýž úžasný uzlíček štěstí!

To ti pomůže překonat jeho pošklebování, odmítání, porovnávání a nedokonalosti, které se mu, kromě bedárů na bradě, rozmnožily jako houby po dešti v dříve docela snesitelném chování. Nezapomínej! Je to stejné děťátko! Jen prochází bouří dospívání, nic víc se nemění. Je pouze na nějaký čas vystavené větru, dešti a hledá, jak svoji situaci řešit. Vydrž! Za chvíli mu bude třicet, bude mít vlastní děti a spolu se všemu tomu, co tě dnes rozčiluje, zasměje se u nedělního oběda.

Příběh

Jako mnoho jiných vzorných maminek jsem z lásky pořídila dětem psa a nevěřila tomu, když mi manžel prorokoval, že se ze mě stane „psí bába“, protože děti, až pomine počáteční okouzlení ze štěňátka, to zvíře venčit nebudou. Bohužel měl pravdu, deset let jsem otročila psískovi, když moje pubertální děti stále odkládaly čas, kdy je vezmou ven, zatímco já šlela, vodila psa na různá odstavňá místa, dávala mu cedulky na krk nebo jej nechávala odcházet z bytu samotného a bez vodítka. Pamatuji si, že několikrát za mnou dcera běžela v ponožkách na ulici, aby zadržela mě, zuřivou matku, odvádějící psa do útulku, zatímco syn mě přísně káral, ať takové věci příště nedělám.

Ovšem příště, když potřeboval pes vyvenčit, byla situace stejná. Tady kromě zlatého obrazu mých dětí pomohl samosebou také zlatý obraz našeho bláznivého labradora z doby, kdy jsem jej poprvé vezla od chovatelky jako štěňátko. To už by musel být člověk velký necita, aby na něco takového zapomnul.

Tak jsem pár let chodila čtvrtí jako psí bába a snažila se namluvit si, že mě to baví.

Ne, nikdy mě to nebavilo. Byla to pro mě řeholet a je mi upřímně líto všech psů ve městě a jejich paniček, které se s nimi smýkají. Bez zlatého obrazu by zřejmě v naší domácnosti došlo ke katastrofě.

Přátelé jako rodina vlastní volbou

Pěstuj přátelství. Udržuj vztahy s mladými i staršími. Děti kvetou nejvíce tam,

kde jsou lidé různého věku. Učí se od všech, které potkávají, ideální místo je komunita nebo spo-lečenství, které tvoří dětem zázemí od mládí. Napří síly pro to, abys získala dobré přátele pro své děti a nauč je prostě pravdě, že nejlepší způsob, jak mít dobrého kamaráda, je být jím sám.

Seznamuj se s kamarády svých dětí. Zvi je k vám domů, povídej si s nimi, zajímej se o jejich světy. Tak se budeš přátelit s přáteli tvých dětí i v dospělosti a budeš mít otevřené dveře do jejich srdcí napořád.

Geometrickou řadou rozšiřuj dobro. Tvé děti se to naučí, vždyť tě sledují na každém kroku! Dobro je díky Bohu nakažlivé jako spalničky. Začni.

Příběh

Kde bychom byli bez přátel! Jsou naši jistotou, kotvou, zázemím. Máme obrovské štěstí. Když moje děti slavily třicáté a pětadvacáté narozeniny společně, pozvaly všechny přátele. A já jsem si našla čas, abych všem poděkovala za jejich dar kamarádství, protože tu byli lidé ze základní školy, ze střední školy, zaměstnání, z kostela, sportovních oddílů a komunit.

Všechny znám, o každém z nich něco vím. Mohu si popovídat s kýmkoliv.

Je to už patnáct let, kdy k našim přátelům přibyl žák, kterého jsem kdysi učila. Domestikoval se u nás a já jsem vděčná za dnes již úžasného mladého muže, který za mnou přijíždí v naleštěném černém autě, přibrzdí, nabere mě a vyveze třeba do Litomyšle, protože ví, že o návštěvě tohoto města dlouhé roky sním nebo na nějakou rozhlednu, abychom zažili báječný pohled na svět z výšky. Ano, je to jeden z mnoha, ale jeho přátelství si vážím zvláštním způsobem; nikdo z ostatních se mě totiž při řízení šibalsky nezeptá: „Tak co, paní učitelko? Jak řídím? Nebojíte se?“ Život je o vztazích. Pěstuj je. Ať každý tvůj kamarád ví, že ti na něm záleží. Je to hodnota prvořadé důležitosti.

Pokračování příště.

Ludmila Hénková,
Brno, Česká republika

DĚTEM

Cvrčkovo ladění

„Pepíku. Už mám dost tvých popěveků a tydlidátů. No, koukni na sousedy. Od té doby, co si Vítek Petru namluvil, nevyvádí. Co jsou spolu, nezpívá. Ty pořád něco ladiš, broukáš, struny natahuješ. Říkám ti rovnou, Pepíku, jestli dnes večer zase vyrazíš za kapelou pod břízu, tak už se nemusíš vracet!“

Cvrčice Bětka se pevně rozkročila a založila ruce v bok. Pepík se dál věnoval houslím. Dělal, jako že neslyší.

On totiž Pepík byl muzikant každým coulem. A taky ohromný zpěvák. U cvrčků polních se to samozřejmě předpokládá, když lákají samičku nebo si chtějí vymezit své místo, ale Pepa nepřestával, i když děti už byly z domu a Bětka jistá.

Bětka Pepíka svým povykáním trápila každý den. Už téměř nemyslela na nic jiného. Pepík se pomalu smrskával, přestával struny utahovat, housličky pulírovat a jednoho dne, když Bětčiny lamentace přesáhly míru, tichoučce a velmi opatrně pověsil housle na větev stromu a ulehl. Zavřel oči, přes hlavu si přetáhl zelenou dečku po jejich nejstarším cvrčikovi a mlčel.

Mlčel den. Druhý, třetí, týden, měsíc. Bětka občas, když šla kolem, zvedla roh deky, jestli ještě Pepík žije. Žil. Ale už to nebyl Pepík. Byl to takový smutný, suchý cvrček polní, bez radosti a energie.

Nejprve byla Bětka ráda, že Pepík nikde nelajdá. Po třech měsících se jej snažila rozptýlit. Nosila mu různé dobrůtky. Nezabralo. Nosila mu opojné nápoje. Nic. Zvala kamarády, přátele, známé. Cvrček Pepík ani nezvedl hlavu.

Čtvrtý měsíc se Pepík smutně otočil na Bětku a tichounce povídá: „Mámo, bez muziky a zpívání umřu. Zajdi ke kmotře lišce zařídit úmrtní list. Přeji si, aby tam stálo ‚Cvrček Pepík, houslař a muzikant‘.“ Otočil se hlavou ke zdi a umkl.

Liška právě psala úřední oznamy. „Brzy zemře, říkáš? Hm, hm. Tak to je dobře, že jsi přišla včas. Víš ty co, Bětko milá?“ řekla přívětivě, „zařídíme mu ještě takové poslední rozloučení, něco jako poslední cvrčkovo pomazání, souhlasíš?“

„Nu, ano, co bych pro něj neudělala,“ syje Bětka lamentací o překot. „Sice jsem si s ním, kmotra, užila, však to znáte, muzikanti, to je cháska rozverná, ale hodný, to on je a srdce má taky dobré“

a znovu spustila nárek. „Kmotra, kmotra, vy přece všechno víte. Všem rozumíte. Nemůžete jej zachránit?“

„Zachránit? Kdepak,“ rezolutně na to liška. „Zahrát by se mu mělo, naposledy, Bětuško, rozumíš? Zítra navečer, jak začne slunko zapadat, nechej dveře u vás doma otevřené. Já domluvím ostatní.“

S těžkým srdcem běžela Bětka domů a začala připravovat cvrčka na poslední pomazání.

Liška rozvážně dopsala úřední knihu, vzala si čistý šátek, trochu punče do košíku a vydala se pod břízu.

Bylo jich tam, kamarádů, dost a když jim liška všechno vypověděla a nastínila plán, počala pod břízou generální zkouška.

Následující den Bětka připravila Pepíka do černých šatů. Usedla k němu, křížek připravila a začala natahovat do pláče.

Najednou slyší odněkud lomož, povyk a ladění. Vtom spustila kapela. Bětka vidí: Už jdou. Vpředu basa. Harmonika, troje housle, píšťaly, bubny. Za nimi kmotra liška s houslemi pod paží notuje a v kolenou se pohupuje. Už když se blížili, začala se Pepíkovi vracet barva do tváře.

A když začali hrát jeho zamilovanou o zátoce, ve které je celý den stín, v té chvíli, představte si, kmotra liška obratně Pepíkovi přistrčila housle, Pepík se jich chopil a s radostí se ke kapele přidal. Po dlouhé době se začal znova usmívat.

No, vezmu to zkrátka. Pepík ožil. Na umírání dočista zapomenul. Kapela hrála až do rána a všichni pili poctivý punč pro dospělé cvrčky.

Bětka zjistila, že než mít doma polomrtvého suchara bez muziky, je lepší živý muzikant s jiskrou.

Dokonce se začala učit pískat na píšťalku, kterou jí kmotra liška šoupla do zástěry a do kapely pod břízu začala s Pepíkem chodit každý týden, vždycky v pátek, když mají všichni muzikanti chuť hrát a v koutě jim začnou samy od sebe podupávat toulavé boty.

Bětka a Pepík spolu žili dlouho. Byli tak šťastní, jak jen můžou muzikanti být, když jsou dobře naladěni.

KMOTRA LIŠKA MUDRUJE:

*Bez muziky je svět smutný
jako les bez stromů.
Bez zpívání život nudný.
Nedívejte se tomu.*

JOSEFÍNA RÝMUJE:

*Kdepak se vzala?
Pod trávou spala,
ve stromech dýchala,
s větrem si zpívala.
Jemná je a hladí,
jednou nese spánek,
jindy rozdovádí.
Je víchr i vánek,
srdce se dotýká,
nádherná muzika.*

Mlsná veverka

„Rozárko. Už nejez. Vezmi koště a vymet' hnízdo!“ Fousek srovnal mech, kůru a listy trávy v dutině vysokého stromu, kde s Rozárkou bydleli. „Posledně ti bylo těžko, jen si vzpomeň. Vezmi si trošku semínek, to stačí!“

Rozárka rychle strčila do pusy dva oříšky a otočila se na druhou stranu, aby si Fousek nevšímal.

Fousek se s povzdechem rozhlédl po hnízdě. Všude čisto, jen je jim těsné. Od doby, co Rozárka začala jíst oříšky, jako kdyby na tom závisel její veverčí život, je tak tlustá, že jí nestačí vlastní ocas na přikrytí. Fousek jí musí přidat kousek svého, a to je zlá věc. Veverka se má přikrývat vlastním ocásem. Láska je láska, ale zodpovědnost musí být.

Rozárka vyšla z hnízda, rozhlédla se a hup! Žuchla sebou na zem jako měch olova. Tlapky ji bolely, tělo páliło a ocásek smutně visel.

„Rozárko?“ volal Fousek. Skočil a přelétl ladně na druhý strom, opatrně sešplhal ke své veverce a foukal jí na rozbité tlapičky.

„Já... spadla jsem...“ fňukala Rozárka.

„Zajdu ke kmotře lišce,“ rozhodl Fousek, „tahle odřenina musí být pořádně očištěná, mohla by se zanítit.“

„Nééé, k lišce ne, její dezinfekce tolik páli, bolí, nechod', nechod',“ prosila Rozárka Fouska, ale ten už pelášil pod dub.

Liška přišla vzápětí s lahvičkou a obvazem. „Fousku. Nechej nás tu chvíli samotné“ poprosila vyděšeného veverčáka a sklonila se k Rozárce.

„Aúúú. Úúú,“ fňukala Rozárka. „Já se bojím, to bude pálić, bolet, úú, ááá.“

„Hm. Bojíš se? Hm, hm,“ pokývala liška hlavou a tiše dodala: „A že tě někdo sežere, toho se nebojíš?“

„Jak to myslíš, liško?!“ vyděsila se Rozárka.

„Tak, jak to říkám, že tě někdo sežere, zblajzne, zbaští,“ nemilosrdně pokračovala kmotra liška. „Ze mne strach mít nemusíš, od té doby, co jsem ve zdejších lese starostkou, si musím na kdejakou lahůdku nechat zajít chuť, ale myslela jsi na kunu? Nebo divokou kočku? Lasičku? Každá z nich by si na takovém tučkově náramně pochutnala. A kdypak jsi, Rozárko, naposledy utíkala? Umiš to ještě?! Hm?“

„Tučkově? Já nejsem tučík!“ ohradila se Rozárka.

„Jen mi trošku víc chutná, to je toho! Kvůli tomu snad nemusí být tak zle, ne? A běhat nemusím, jsem rychlá dost.“ „No,“ povídá kmotra liška mírně, zatímco nanášela jód na rozbité tlapky a překrývala gázou, „zle být nemusí, ale může. Jen se přiznej, kolikrát jsi spadla, že tě vlastní ocásek nemohl unést? No, pověz!“ Rozárka sklopila oči. „Dnes popáté.“ „Popáté?!“ zhrozila se kmotra liška. „Ty jsi zapoměla, že ocásek je tvoje kormidlo? Styď se, Rozárko. Jsi mladá veverka, ale tučná jako husa před posvícením,“ a liška mimoděk polkla slinu, která jí sama od sebe přišla na jazyk.

„Kmotra, neříkejte Fouskovi, že tolik padám,“ prosila úpěnlivě Rozárka, „on by se mohl poohlídnout po jiné. Lojzička odvedle je tenká jako větvička a létá nádherně. Posledně...“ (Rozárka ztišila hlas) „posledně, kmotra, běžela

kolem našeho stromu a ten můj Fousek málem vypadl, jak za ní koukal! Nic víc by mi nemohlo ublížit, než kdyby odešel jinam. Kmotra, prosím... pomozte mi,“ sklopila oči k zemi.

„Mno,“ liška dokončila obvazování poslední ranky. „Jestli to myslíš upřímně, Rozárko, přijď za mnou, jak se setmí, něco vymyslím.“

„Přijdu, přijdu“ slibovala Rozárka a vydala se pomalu k hnízdu. Na strom se vyšplhala stěží a oříšky toho dne sledovala jen z dálky.

Kmotra liška vystavila Rozárce plán. Za každý oříšek, který snědla, musela něco nového zvládnout. Naučit se dovednost. Například: Jeden oříšek: Vyčistit hnízdo do dvou minut. Druhý: Šplhat po stromě hlavou dolů a nespadnout u toho jako zralá hruška. Třetí: Uvázat Fouskovi kravatu obratně v jedné vteřině. A další a další: Tančit indiánský tanec kolem stromu, ve kterém mají s Fouskem hnízdo. Vystopovat, kudy chodí kuna a lišce nakreslit přesnou mapu s vlaščkami. A spoustu jiných činností, na každý den jednu.

Za měsíc měla Rozárka postavu tak zteplou, že veverčák Fousek měl oči jen pro ni. Hezky se s ní všude chlubil a promenádoval. Rozárku začaly navíc nové věci tak bavit, například tanec pod stromem, že je vyváděla ráda i bez oříškové odměny, jen pro radost. A Fousek se k ní často a rád přidával.

Liška si svůj plán schovala do tajné truhlice. Jeden nikdy neví, kdy další veverce přeskočí v hlavě a bude si myslet, že je na světě jen kvůli oříškům.

KMOTRA LIŠKA MUDRUJE:

*Zatím je tu místa dost. Strava, voda pro každého.
Nejsi tu jediný host. Mysli také na druhého.*

JOSEFÍNA RÝMUJE:

*Kolik toho sníme!
Zdalipak víc víme?
To když ztěžknou velká břicha,
hůř se běhá, skáče, dýchá,
komu málo postačí,
ten životem protančí.*

Pohádky z parapetu

Napsala: Ludmila Hénková

Ilustrace: Jana M. Foltýnová

Vydalo Kartuziánské nakladatelství v Brně v roce 2017

Pěna z kremrolí

Mňam.

Na čtvrtku je nejlepší, že do konzumu přivezou kremrole. Hned ráno jsem nečekala na nic jiného, než až v rádiu zazní časové znamení devíti hodin, a vydala se ven. Vzala jsem své dvě kamarádky, francouzské hole, které jsem vylepšila dlouhou pevnou gumou. Udělala jsem u obou berel velikánská ucha, která si v případě potřeby pověsím na ramena, tak se mi hole nepletou, když nastupuji do trolejbusu nebo vybírám z regálu zboží. Doktor i sestra se tomu minulý týden při kontrole smáli, prý je to vynález století. A já byla ráda, že se smějí, baví mě rozveselovat lidi kolem sebe. Na středisku je to fajn, když tu čekám, dám se do řeči s kdekým, všechno přetřeseme. Sestřička tam pokládá každé ráno na židli noviny Metro, tam jsou takové ty drby, co a kde se šustne, tak tím listuji a koukám, kdo by se mohl zapojit do tématu. Člověk se musí dobře dívat, než někoho osloví. Kdo má vystrčenou bradu a rty jako pravítko, ten nebude pro psinu. Nejlepší jsou malé děti. Když tam sedí nějaký capart, začnu na něj mrkat, on to oplátí, já se pak usměji, on taky. Děti nečekají nic jiného než náklonnost, nemají předsudky jako staří, jsou radost sama.

Slávka, ta pořád fňuká. Je jí taky už osmdesát jako mně, pravidelně mi volá a je to přehled všeho neštěstí okolo. Někdy ji ani neposlouchám, ale to Slávka neví. Přišla jsem na to, že když položím sluchátko a udělám třeba dvě, tři opravy v textu, nic se nestane. Většinou její lamentace pokračují, i když vezmu telefon za nějakou chvíli. Ode mne očekává, že přitakám, když se ona odmlčí. Mlčet ona zas moc neumí. Jednou jsem si dokonce odskočila a bála se spláchnout, aby neslyšela téct vodu do klozetu a neprokoukla to, ale co byste řekli? Nic nepoznala. Přišla jsem do půlky popisu výsevu vyrážky, který má po sardinkách. No, když má pupínky, ať to nekupuje. Ale říct jí to nemůžu, urazila by se. V našem věku si už přepych výběru přátel nemůžu dovolit, většina je po smrti. Tuhle jsme měli sraz spolužáků ze střední, sešlo se

nás pět. Draho tam bylo, v té nóbl hospodě, zákusek za sto pět korun s kávou, to je zlodějna. Každý z nás mluvil o nemocích, a kdybychom se chtěli libat, museli bychom být opatrní, abychom se do sebe nezaklesli zubními protézami. Představa, jak rozdělují dva staříky na zastávce tramvaje, kteří se do sebe zasukovali hubama, je pro mne humorná, jen Slávka se nesmála. Na srazu se vlastně tenkrát smál jen Ivan, možná proto, že protézu nemá.

Je po dešti. Musím dávat pozor, abych neuklouzla. Kdy začalo pršet? Ráno jsem vstávala brzy a ničeho jsem si nevšimla. U obchodu parkuje pekařské auto, možná si koupím i něco do zásoby pečiva. Abych nemusela ven, kdybych byla unavená. Paní pokladní dnes kouká do účetních knih a zaznamenává, kolik čeho přivezli. Naberu si své obvyklé kremrole, trošku pečiva, ještě mi chybí melta, čaj, no a můžu jít. Že bych si vzala šunku? Vezmu.

U našeho domu je ruch a rámus, vidím stěhovací auto. Lidé chodí sem tam, asi se někdo stěhuje do bytu nade mnou. Nájemníci, kteří tam bydleli, už nevydrželi drahotu, na kterou si nechtěli zvykat, přestěhovali se k příbuzným na venkov. Byli to manželé, hodně uzavření, zamračení, sotva odpovíděli na pozdrav. Nu, snad budou jinde spokojenější. Já bych odtud nešla, tahle čtvrt' je můj domov. Jinde bych do měsíce umřela.

Na chodbě jsem měla co dělat, abych se vyhnula lidem, kteří běhali sem tam s různými košíkama, taškama, nemohla jsem rozeznat, kdo je nově nájemník a kdo stěhovák. Hned vedle mne na patře je rodina Lácových, která tu bydlí čtrnáct let, manželé a asi osmiletý hoch, o kterých nevím nic. Potkáme se, pozdravíme, a to je všechno. Ono se starou bábou taky jaký paktování. Lidi jsou hodně uzavření do sebe. Tihle sousedi mi každý rok na Vánoce strčí do schránky přání, já je z té schránky vytáhnu, přečtu, položím na stůl a po Novém roce vyhodím.

V předsíni jsem odložila berle, umyla si ruce a dala se do jídla. Náhlá bolest vytanula na mysli dřív, než jsem stačila udělat záchranná opatření, jako zapnout rádio nebo zavolat Slávce dřív, než se to přese mne převalí jako vlna, ze které se pokaždé dlouho vzpomínám.

Hynek, můj jediný syn, uměl spoustu řečí; anglicky, německy, francouzsky. No vždyť jsem bývala učitelka jazyků. A i teď občas dělám nějaké korektury, pořád mě to baví. Syn si Německo zvolil kvůli výhodné pracovní nabídce. Byl zubař, ti jsou žádání všude, ale ne všude se stejně platí. Našel si v Německu ženu, zakrátko se jim narodila dcera. Pracoval od rána do večera. Jeho manželka byla náročná. Když jsme s mým mužem přijeli poprvé na návštěvu, měli krásný dům, vybavený vším, na co si vzpomenete, dvě auta. Sofie byla úžasná holčička, jen na můj vkus rozmazlená.

„A co mi koupíš, babičko, když to udělám?“ Byla její reakce na jakoukoliv moji prosbu. Nekoupila jsem jí nic, kromě drobností z Čech, ale to jí nikdy nestačilo. Chtěla víc, i

když měla všeho dost. A Hynek se stále snažil. Kolik toho člověk potřebuje? Sní všechny riziky světa? Navlékne na sebe několik obleků najednou? Sama mám nacpané skříně, jen klobouků mám padesát. Bot nepočítaně. K čemu to je? Ted' dávám igelitové tašky před dveře pro charitu a jsem ráda, že to někdo odveze. Ve skříních na oblečení mám protimolové kuličky, a stejně to nepomáhá. Mám všeho moc, i molů. A Hynek to měl podobně.

Nejčastěji vzpomínám, jak rád jedl právě tyhle kremrole. Na jeho pus, když ji měl zapatlanou od bílé pěny, která se tak příjemně rozplývá v ústech. Kupovala jsem mu je, když byl malý, když studoval, vozila jsem mu je i do Německa. Byl to takový náš rituál, když byly na stole kremrole, bylo dobře. Říkal: „Mami, nikde nemají tak výborné trubičky jako od nás z konzumu,“ a tou umolousanou pusou se smál. Někdy jsem ho podezírala, to když už byl velký a pěna mu ulpívala na vousaté bradě, že to předstírá kvůli mně, ale pokud ano, hrál svou roli dobře a mně to nevadilo. Kremrole prostě nikdy neodmítnul a já je sehnala pokaždé, když jsme se spolu měli sejít.

Manžel zemřel před dvaceti dvěma lety. Je mi to líto a schází mi. Ale Hynek se oběsil na stromě o sedm let později. Nevím proč. Nikdo to neví a já po tom už nepátrám. Jeho žena, moje snacha, mě nechce znát. Nikdy mne nepozvala, nezavolala, nenapsala. Byla vždy studená jako led. Od chvíle, kdy ji k nám Hynek poprvé přivedl. Po jeho smrti jsem se mnohokrát snažila vidět aspoň malou Sofii, ale cesta k nim se mi natrvalo zavřela. Zůstaly v Německu, a když jsem se tam jednou vydala, přijetí bylo chladnější než chladicí boxy v pitevně. Tohle temné období mého života je tak nasáknuto lítostí, bolestí, otázkami a zoufalstvím, že už několik let nebrečím. Všechny slzy jsem vyplakala, a možná proto tak špatně vidím. Nemám nikoho a hrob v cizí zemi, kde nejsem vítaná, navštěvuji jednou za čas. Pokaždé jedu hned ze hřbitova zpátky do republiky, nikde se nezastavím. Ten návrat je nejhorší ze všeho, protože celou cestu myslím na to, proč. Proč? Nepřišla jsem na nic než samé domněnky, dohady, předpoklady. A právě to je k zešílení. Nic jistého, jednou si myslím tohle, pak ono. Hynek byl skvělý kluk,

šikovný chlap, talentovaný člověk po všech stránkách. Nemohu vyslovit, vyčíslit, změřit bolest, kterou cítím, a po pravdě, už se o to nesnažím.

Kremrole vozí každý čtvrtek. Takhle to jde řadu let. A ačkoliv se mění úplně všechno, kremrole jsou pořád stejně dobré. Náplň, kterou v nich ochutnávám, je táž jako tenkrát. Proto je kupuji. Vždycky jich pár nechám v ledničce. Říkám si: Jednou se stane, že budu sedět v obýváku, někdo zazvoní u dveří a já hned poznám, že to není Slávka. Poznám to. Za dveřmi bude stát Sofie. Bude mít Hynkovy oči, jeho vlasy. Řekne: „Babičko, tak jsem tady. Vzpomněla jsem si na tebe. Mamka o tom neví. Přijela jsem tajně. Za tebou. Nemusíš mi kupovat vůbec nic. Udělám pro tebe všecko.“ A já půjdu pomalu k sekretáři, vytáhnou nejlepší dezertní talířky, podám z lednice kremrole a budu se dívat, jak se Sofie olizuje a říká: „Celý svět nemá tak výborné trubičky jako tyhle z konzumu.“ Nic bych jí nevyčítala. Neptala bych se. Jen bych se na ni dívala a hledala Hynkovy rysy, d'olíček v bradě, jeho úsměv.

Je to možná pošetlost staré ženy. Hloupost opuštěné bláznivé báby. Ale vždycky, když si uvědomím, že se má představa může zhmotnit, má bolest je snesitelnější.

Z myšlenek mě vytrhnul zvonek. Šourám se ke dveřím a volám: „Kdo je tam?“ Člověk musí být ostražitý. Slyším neznámý dívčí hlas, otevírám s nedůvěrou. Za nimi stojí děvčátko asi dvacetileté, že se jde představit, jsou to ti noví nájemníci, říká, že maminka přijde taky, ale později. Zvu ji dál.

Děvče se posadilo na židličku v kuchyni a já se vyptávám. Pochází ze Šitbořic, stěhují se kvůli dojíždění, chodí s bratrem do školy v naší čtvrti na střední školu. Tamara, tak se dívka jmenuje, vypráví o tom, že hraje na flétnu a zda mi to nebude vadit, když bude přes den často cvičit. Božíčku, jsem hluchá jako poleno, co by mi na tom vadilo. Tamara je trochu ostýchavá, ale po chvíli se uvolnila, a než dovyprávěla o tom, proč právě příčná flétna je její oblíbený nástroj, zvoní zvonek u dveří podruhé. Za nimi stojí její maminka a dva bratři, a vida, i tatínek. Celá rodina. Zvu všechny dál a vyndávám sváteční porcelán. Maminka Milena nabízí pomoc a za chvíli jsme všichni usazení. Nevzpomínám si, že bych se kdy cítila tak dobře jako právě teď, když je nás tu plný obývací. Vnesli sem čerstvý vzduch a vůni, kterou jsem tu dlouho neměla. Tamara je nejstarší děvče, pak mají ještě Vojtu a mladšího Vítku. Tatínek je Petr. Petr, Milena, Tamara, Vítek, Vojta, opakuju si pořád dokola, ať to nepopletu. Nechci přiznat, že na levé oko téměř nevidím a pravé je taky špatné, mám spoustu let nemoc sítnice a tak spíš, než bych viděla, lidi kolem sebe vnímám. Slávka mi nařídila, že nesmím za žádnou cenu každému říkat na potkání, že jsem poloslepá, protože pak mne může kdokoliv kdykoliv přepadnout, klepnout, zabít pro padesátikorunu. Slávka je vyděšená z kdečeho a vím to o ní, ale na každém šprochu pravdy trochu, opuštěná ženská musí být opatrná. Jsou toho plné noviny a televize. A tak se tvářím, že vidím, bavím se se všemi, vnímám z nich klid. Škádílí se mezi sebou a je znát, že je to jejich způsob komunikace, která nikoho neurazí, je mi to milé. Jen ten nejmladší, Vítek, je hulvát, vrazil do mě, když

jsem nesla hrníčky s kávou, divím se, že ho nikdo neokřikne. Taková příjemná rodina, měli by mu něco říct, ne? Chodí do šesté, to už by měl mít základy slušnosti v sobě. Snažila jsem se nedat nic najevo, ale přiznávám, naštvalo mě to. Probrali jsme všechno, školu, moje cesty do zahraničí, jen o synovi a manželovi jsem mluvit nechtěla, to až někdy později. I tak jsem měla dojem, že víc poslouchali, než mluvili. Když se zvedali, Vítek převrhnul Petrův hrnek s kávou na můj sváteční ubrus. Jen se tiše omluvil. To už na mne bylo moc. Prý promiňte. Prominu, ale kdo to bude prát? Kolik úsilí mě stojí sebemenší domácí práce a ten ubrus, ten se musí prát ručně, namáčet, opatrně zehlit. K šípku s tím. Nejradši bych jim to dala sebou, ať mi ho přinesou takový, jaký byl předtím. Ten ubrus mám až z Vídně, manžel mi ho tam koupil, když jsme měli výročí a jeli se podívat na předvánoční trhy. Vítek je neomalené jelito. Pořádně se mi ulevilo, když skutečně odešli, ale ještě když jsem je doprovázela, byla jsem rozčilená.

Jakmile za nimi zaklaply dveře a v bytě se rozhostilo ticho, podívala jsem se provinile na kremrole v lednici. Stejně jsou jen čtyři, tím bych je beztak všechny neuhostila. Jednu jsem snědla sama a šla si lehnout. Cítila jsem se jako škrt a škarohlíd, až jsem se styděla. Ještě z toho dostanu průjem, to by bylo akorát. Vzpomněla jsem si na neomaleného Vítku, na ubrus a naštvala se znovu.

Druhý den mě probudil telefon „Dádo? Děje se něco? Že nevoláš?“ Slávka huláká do telefonu jako na lesy. „Byly jsme přece domluvené na devátou, ty si to nepamatuješ? Už jsem skoro vytáčela policii, abych zkontrolovala, jestli jsi v pořádku! Marii včera kleplo! Sousedka ji našla. Ležela u kuchyňské linky... No? Co říkáš? Nebyl! Nikdo tam nebyl! Dádo? Slyšíš mně? Chudák Marie! Taková holka hodná, a takhle dopadnout! Co říkáš? Musíš mi prostě zavolat, když jsme na něčem domluvené! Já se o tebe bála!“ Rozmrzele vysvětluju, že tu byla včera návštěva, a odrážím všechny Slávčiny hororové scénáře. Ne, nic mi neukradli. Nejdou mi po majetku. Jsou to slušní lidé. Ano, za Marii zajdeme, hned pozítří. Ano, určitě.

„Bud' opatrná,“ loučí se kamarádka – černá kronika a já jsem najedou unavená.

Dnes je úterý. Je pěkně, a tak jsem si vyšla do městečka. Sir, tak říkám našemu zelináři, má předražené citrony a hned mu to zatepla říkám. Povídá: „Jak myslíte, paní hraběnko, nahlásím to na vrchní inspektorát,“ a kroutí očima, dokud se nerozesměju, je to taková naše hra, ale cenu samo sebou nesrazí. Sir zelinář prodává čerstvá vejce od soukromníka, dobré brambory. Má světle modré oči, a když mi říká „paní hraběnko“, tak mu ty oči jiskří.

Ještě zaskočím k „paní výživě“, do prodejny, která prodává to nejzdravější, tady dnes nechci nic. Paní výživa mi už roky nosí nákupy domů, objednávám si je telefonem, ale osobně tam chodím občas taky, abych s ní prohodila pár slov. Proč bych to nepřiznala, někdy si zdravotní potíže přikrášlím anebo dokonce vymyslím, aby mi radila, jak s nimi zatočit. Možná je to neslušné, ale vždycky, když se mnou probírá, jak důležité je pít heřmánek nebo namáčet lněné semínko, je mi hned líp. Je věřící, tak má radost, když může pomoci. Církev udělala spoustu zla a nemám pro ni žádnou omluvu, ale tahle křesťanka jí dělá čest, jen co je pravda. Kdyby byl každý takový! Jenže, podívejte se na zprávy, hrůza hrůz, co se děje. Navzdory tomu mi ale paní výživa každých čtrnáct dnů přinese docela těžký nákup, litry mlíka, olej, mouku, vejce, prostě to hlavní, co potřebuje člověk pro přežití. Postaví nákup na linku, koukne na mě modrýma očima, nic nechce, pohladí mne po ruce a zmizí. A já si to pak pomaličku, rozvázně všechno uklízím, rovnám a uskládňuju.

Slávka má přijít odpoledne i s Petrou, to je naše společná známá ze střední školy, která je zvláštní, neboť nebyla nikdy nemocná. Máme, jak se říká, babský slet. Probíráme Marii, která už je z nemocnice doma a dcera s rodinou se o ni starají. Měla štěstí, když bude rozumná, prý má ještě pár let starají. Měla štěstí, když bude rozumná, prý má ještě pár let před sebou, povídala doktorka při propuštění. Tak sedíme s babkama na balkonu, pijeme kafičko, shora slyšíme Tamarku, jak hraje na flétnu Smetanovu Vltavu. Nikdy bych nevěřila tomu, že se dá Má vlast přehrát na příčnou flétnu. Tak o té nové rodině svým kamarádkám povídám, jak u mě seděli, o Vítkovi, který do mě strčil a převrhnul hrnek s kávou na sváteční ubrus a Slávka přísahá, že takovou sebranku by si ona nikdy do bytu nepustila. Petra je na tom asi podobně, ale víc jí chutnají chlebičky, které jsem koupila, tak žvejká a nemluví, jen prikyvuje. Ona dobře ví, stejně jako já, že když Slávce nebudeme odporovat, bude klid.

Dnes je neděle a Bursíkovi, ti noví nájemníci, mě pozvali na oběd. Vzala jsem si brož, kterou mi koupil před třiceti lety syn. Stála jsem s ním tenkrát v Mnichově před knihkupectvím a hned vedle byla prodejna šperků. Syn si chtěl koupit Singerovu „Starou lásku“, židovské povídky, které rád četl, a já mohla nechat oči na výkladní skříni vedlejšího krámu, kde byla právě úplně nahoře tahle brož ve tvaru kobry. A ten kluk si toho všimnul; viděl můj pohled a brož mi koupil. A právě dnes si ji vezmu. Načesala jsem se a trošku nabarvila rty. Ještě parfém a už se pomalu vydávám o patro výš.

Uvítali mne bouřlivě už ve dveřích. U velkého stolu bylo asi šest židlí, na něm prostřeno jako o Vánocích. Dojímalo

mě, jak srdečně mě všichni vítají. Voní to tu čistotou a polívkou s masovými knedlíčky, domácí jsem už dlouho neměla, takovou v hospodě „U Rudolfa“, kam občas chodím na jídlo, nemají.

Už dlouho jsem si tak nepochutnala. Po polívce svíčková, domácí knedlík, hovězí maso. Tamarka obdivovala moji brož, a tak jsem vyprávěla, že jsem k ní přišla přes Singerovu knihu povídek. Vítek hned povyskočil na pohovce a vyprávěl s nadšením o Singerových pohádkách, které slyšel nedávno v rozhlasu a moc se mu líbily, jenže se nedají nikde sehnat. Ano, říkám, Singer je židovský autor, píše právě tak, jako jiní malují obrazy, člověk vidí hned všechno před sebou, i pihu na obličej hlavního hrdiny. To je umění. Barevný svět slov, fantazie. Já mám ze všech nejraději Šrámkův Splav. Umím tu báseň celou, a tak jsem se nedala dlouho pobízet a k nadšení všech jsem ji zarecitovala.

A pak prý, že se přestěhujeme do obýváku a děti mi zahrájí. Starší sednul ke klavíru, Vítek vzal housle a Tamara flétnu. Hráli a zpívali, a jak je tak chválím, ptám se, kde má Vítek noty? „Noty?“ Ptá se překvapeně Milena. „Nemá noty!“ „Inu,“ říkám, „to je tedy nadání, že si to tak pamatuje.“ „Ony by mu nebyly nic platné, paní Dádo. Náš Vítek je od malička dočista slepý,“ usmívá se Tamara a přikládá znovu flétnu ke rtům.

Polilo mne horko. Udělalo se mi zle. Srdce se mi málem rozskočilo. Ruce se mi roztráslly. Petr si toho všimnul, hned přiskočil a podal mi vodu. Řekla jsem kvapně, že je mi slabo a musím si lehnout, ne, ne, tady ne, děkuju, já musím domů. Loučím se a Vítkovu ruku držím déle, než bych měla. Snad... snad nic nepoznal, tenkrát ani teď. Snad nepoznal nikdo z nich nic... ale stydím se a před sebou neuteču.

Šla jsem pomalu a v hrozných rozpacích po schodech k svému bytu. Nebyla jsem schopna uspořádat myšlenky. Už když jsem odemykala dveře, slyšela jsem vyzvánění.

„Haló! Dádo! Kde jsi? Je mi zle, nemůžu dechat, musím do nemocnice, buší mi srdce...“, obvyklá tiráda Slávčiných lamentací mě vrátila zpátky k realitě, ke známým řečem, rituálům, strnulosti. Nic jí není, je to jako vždycky. Nemá smysl utěšovat Slávku, když...

Jako blesk z čistého nebe mnou projela myšlenka. Že totiž lidé jako já, Slávka, tisíce dalších, mladých, starých, umírají dnes a denně ne proto, že by byli nemocní, měli tachykardie, záněty a další civilizační choroby. Lidé umírají na obyčejnou opuštěnost. Na samotu, kterou si vytvoří sami svými předsudky a věčným posuzováním všeho a všech. Na vlastní rakovinu sebestřednosti a vnitřní prázdnoty.

Co když můj Hynek uprostřed rodiny, pacientů, přepychu a majetku trpěl stejnou opuštěností? Prázdnotou, soustředěnou na věci víc než na člověka?

Seděla jsem a v přišerí rozeznávala obrysy kuchyně. Linka, starý sporák. Starý stůl. Lednička a vedle dveře do komory. Krámy. Harampádi.

Venku se setmělo a já nerozsvítila.

Ráno jsem věděla, že spěchat nemusím. Počkala jsem, až v radiu zazní časové znamení. Šla jsem pomalu, berle dobře připevněné. Dveře konzumu se přede mnou samy otevírají. Nabírám kremrole a pokladní se ptá: „Dnes máte větší nákup, přijela návštěva?“ Vytáhla jsem peněženku a opáčila: „Kdepak, ale vrátili se naši. Zůstanou napořád. Zvedněte objednávku kremrolí každý čtvrtek o deset kousků.“

Z knihy: Rub a líc života

Redakci zaslala autorka: Ludmila Hénková, Brno

Světznámý fyzik, filozof a pedagog Prof. RNDr. Ernst Mach

Ernst Mach (* 18. 2. 1838 v obci Chrlice u Brna,
† 19. 2. 1916 ve Vaterstetten v Bavorsku)

Rakousko-český (přesněji: moravský) teoretický fyzik, filosof, vysokoškolský pedagog, děkan a později i rektor Univerzity Karlo-Ferdinandovy v Praze Ernst Mach se narodil dne 18. 2. 1838 na Moravě, v obci Chrlice. Ta se nacházela nedaleko města Brna. Dnes, po připojení obce k městu roku 1971, je to městská část Brno-Chrlice. Po málo úspěšném krátkém studiu na Klášterním gymnáziu v Seitenstettenu (1847–1848) a po úspěšném absolvování Piaristického gymnázia v Kroměříži (1852–1855) studoval na Vídeňské univerzitě (1855–1860).

Vystudoval matematiku a fyziku, ve svých 22 letech (roku 1860) získal doktorát RNDr. Další rok se habilitoval a několik následujících roků pak působil na univerzitě ve Vídni jako soukromý docent. Ve 26ti letech byl jmenován profesorem matematiky a zanedlouho (roku 1866) také profesorem fyziky na univerzitě ve Štýrském Hradci. Na jaře roku 1867 odešel přednášet experimentální fyziku na Karlo-Ferdinandovu Univerzitu do Prahy. V létě téhož roku 1867 uzavřel sňatek s velkou láskou svého dětství a dospívání Ludovicou Aloisíí Carolinou Marussigovou.

V Praze, kam přicestoval v dubnu roku 1867 jako ředitel fyzikálního kabinetu pražské univerzity, si najal byt na Staroměstském náměstí č. 19/549. Měl tak doslova pár kroků do Karolina i Kle-

mentina, dvou hlavních středisek tehdejší Karlo-Ferdinandovy pražské univerzity. Na Filozofické fakultě univerzity byly přednášky z matematiky a fyziky určeny především budoucím středoškolským učitelům. Z ostatních oborů navštěvovali vybrané partie z fyziky jenom medicí a farmaceutici. Na Machovy lekce, atraktivní množstvím názorných experimentů, chodili však kromě těch, kteří měli fyziku povinnou, také zájemci z jiných studijních zaměření. Často i laická veřejnost.

V akademickém roce 1872–1873 se Ernst Mach stal děkanem Filozofické fakulty v Praze a 7 let nato (1879–1880) rektorem pražské univerzity. Bylo to období, kdy na škole vrcholily snahy o řešení národnostní otázky. Přirozený požadavek většiny české veřejnosti na plné zrovnoprávnění české a německé výuky byl přijatelným ústupkem i pro většinu německé části obyvatelstva. Snahy změnit univerzitu na českou nebo zachovat „status quo“ chápaly obě strany jen jako krajní možnost. Ernst Mach se klonil spíše k umírněnému stanovisku. Jeho současník Čeněk Strouhal vzpomíná, že si volil Čechy a Moravany za své asistenty a že sympatizoval s „Jednotou českých matematiků“.

Z ekonomických důvodů však návrh rozdělit univerzitu na dvě školy nepodporoval – paralelní existenci českých a německých ústavů s knihovnami a dílnami považoval za příliš velký přepych. Nebyl ostatně jediný, kdo předvídal, že současně s dělením univerzity vzniknou finanční problémy. Plodné i neplodné diskuse skončily rozhodnutím císaře, aby od zimního semestru 1882–1883 měla Praha jak c. k. Karlo-Ferdinandovu univerzitu německou, tak c. k. Karlo-Ferdinandovu univerzitu českou.

V akademickém roce 1883–1884 byl Ernst Mach zvolen rektorem podruhé, tentokrát už na univerzitě pouze německé. Záhy se své funkce rektora vzdal, nejspíše pro její časovou náročnost. Podle některých literárních pramenů vyjádřil prý abdikaci svůj postoj ke způsobu, jakým bylo provedeno národnostní vyrovnání. On sám rozuměl a mluvil ně-

Busta Ernsta Macha na Ovocném Trhu v Praze. Pod ní je tabulka s textem: „V tomto domě působil v letech 1867–1979 fyzik a filozof Ernst Mach. Zde zahájil zkoumání rázových vln (Machovo číslo). Jeho kritika newtonovské mechaniky hluboce ovlivnila Alberta Einsteina.“

mecky i česky.

Nikdo před Ernestem Machem nevystoupil s tak ostrou kritikou Newtonových fyzikálních představ. V Newtonových „Principiích (1687)“ jsou prostor i čas definovány jako něco absolutního, na ničem nezávislého, objektivního a nepohyblivého. Přitom skutečná měření prostorových vzdáleností, časových intervalů, rychlostí pohybu a hmotností fyzikálních objektů mají povahu relativních měření. Vzdálenosti přece určujeme vzhledem k vybraným vztažným objektům: k laboratoři, k Zemi, ke Slunci nebo k hvězdnému systému. Proč byl tedy zaveden pojem absolutního prostoru?

Podobně je tomu s časovými údaji, odvozenými z pravidelně se opakujících procesů, například z rotace Země, z oběhu Země apod. Ernst Mach pochyboval i o hmotnosti jako absolutní míře hmoty. Aby byl považován za praotce teorie relativity, to kategoricky odmítl. K Einsteinově teorii relativity měl dokonce zásadní výhrady!

Další kritika Ernsta Macha patřila atomové hypotéze. Nedokázané představy, vytvářené jen pro názornost, se mu zdály nadbytečné a zavádějící. Všechny poznatky, podle jeho názoru, je třeba opírat výhradně o bezprostřední smyslové vnímání. Fakta byla pro Ernsta Macha vším, žádné modelové představy a úvahy o nich nepřipouštěl. Snažil se lidské poznání oprostit od jakýchkoliv mimožkušenostních složek. Proč máme považovat svět za mozaiku, když její jednotlivé kamínky (atomy) nevidíme? Atomy bral na milost jen jako pojmové pomůcky, umožňující popis počítků. Vývoj světové fyziky však ukázal, že se Ernst Mach mýlil. Podle jeho vlastních slov však „chyby jedněch lidí bývají nezřídka ve svých důsledcích plodnější než objevy druhých“.

Ústav pro nevidomé v Brně-Chrlicích, na jehož stěně vpravo dole je pamětní deska a busta Ernsta Macha

Pamětní deska a busta Ernsta Macha na zdi Ústavu pro nevidomé v Brně-Chrlicích

Za 28 let svého působení v Rakousku a v Českém království vytvořil Ernst Mach v podstatě celé svoje fyzikální dílo. Roku 1895 přijal nabídku učit na vídeňské univerzitě filozofii, zejména historii a teorii induktivní vědy. Tyto jeho nové vědecké aktivity přerušil v červenci roku 1898 záchvat mrtvice. Po něm mu natrvalo ochrnula pravá polovina těla. Psát sice mohl, přednášet ale jen s největšími obtížemi.

I když ke dni 1. 5. 1901 odešel do penze, vůbec to neznamenal, že přestal pracovat. V penzi uveřejnil nejen řadu vědeckých článků, ale dokončil i dvě svoje monografie. Poslední léta svého života (1913–1916) žil se svojí manželkou u jejich syna Ludwiga Macha ve Vaterstettenu. Tam také, poblíž městečka Haar, jeden den po svých 78. narozeninách zemřel na selhání srdce.

Světznámý fyzik a filozof Prof. RNDr. Ernst Mach patří k nejvýznamnějším osobnostem vědy 2. poloviny 19. století především v oblasti experimentální fyziky. Jeho příjmením je označena řada fyzikálních veličin a pojmů. Jako vědec proslul svou důkladností, precizností a manuální zručností, svým klidem a jasným, stručným a výstižným formulováním myšlenek. Jako pedagog a filozof byl autorem řady učebnic a přehledných kompendií (stručných příruček) z oblasti fyziky. Stál u zrodu této vědní disciplíny v českých zemích v její novodobé podobě.

Hodnota většiny Machových fyzikálních prací není na vědeckém pokroku v probíhajícím čase závislá. „Machův princip“, který zavedl Albert Einstein, vedl později k teorii relativity. Při výuce fyziky se i dnes užívá „Machův vlnostroj“ a „Machovo kyvadlo“. Aerodynamika nadzvukových rychlostí se neobejde bez „Machova kužele“, bez „Machova úhlu“, ani bez „Machova čísla“.

Na počest Prof. RNDr. Ernesta Macha uděluje Akademie věd České republiky vynikajícím domácím i zahraničním vědcům v oboru fyzikálních věd „Čestnou medaili Ernsta Macha“.

*Z dostupné literatury připravil
Jiří Kachlík,
Brno, Česká republika*

Příběh pamětní desky Ernsta Macha

Při 100. výročí Machova narození byla na fasádě jeho rodného domu v Chrlicích, odhalena 13. února 1938 pamětní deska. Do bronzu odlité umělecké dílo vymodeloval sochař Karl Korschmann, profesor brněnské německé techniky. Deska velikosti 140 cm × 90 cm s Machovým reliéfem měla po jeho stranách vlevo český a vpravo německý nápis. Na základě archivních materiálů a osobních svědectví byla vypátrána ojediněle peripetická historie jejího střídavého bytí a nebytí.

Po slavnostním odhalení v roce 1938 zůstala deska na svém místě jen krátkou dobu. Po okupaci Československa nacistickým Německem bylo v názvu Elektrotechnický svaz československý slovo československý zatřeno, a tím deska zatím ušetřena. V létě roku 1943 byla při hromadném sběru barevných kovů pro válečný průmysl sejmuta. Před roztavením však byla zachráněna, když šťastnou souhrou okolností byla z odvozu vyňata a tajně uložena v Brňově u Blanska.

V roce 1948 se deska z rozhodnutí Místního národního výboru opět ocitla na původním místě na fasádě domu, avšak již v roce 1950 byla znovu odstraněna – tentokrát z politických důvodů a potajnu v noci a uložena za skříň v obecní knihovně. Později byla přesunuta do podzemních prostor v blízkosti chrlického zámku, Machova rodného domu. Do těchto sklepů se uchylovali při klukovských hrách v padesátých letech školáci. Ti později jako pamětníci vypověděli, že se snažili získat bronz jako materiál pro sběrné suroviny a trvalo jim týden upilování jednoho rohu desky o velikosti asi 40 cm × 30 cm, který pak prodali v místní sběrně. Brzy po tomto poškození byla deska uložena v zámecké kapli. V r. 1965 nakonec skončila v místní slévárně.

Ke 150. výročí Machova narození vznikla iniciativa pamětní desku obnovit. Vznikla deska nová kamenná, která byla umístěna na jeho rodném domě a slavnostně odhalena 14. května jako vyvrcholení Brněnských dnů Ernsta Macha 1988. Deska je dílem promovaného kameníka Stanislava Malušky z výrobního družstva Kamena Brno.

O dvacet let později byl přikomponován reliéf Ernsta Macha. Jeho autorem je akademický sochař Jiří Sobotka. Byl odhalen 17. května 2008 při Brněnských dnech Ernsta Macha 2008.

*Podle:
<http://abicko.avcr.cz/2013/10/09/deska.html>*

Český právník Vám radí (8)

31. Zemřel nám tatínek, v rodině víme, že měl nemovitosti i v České republice. Jako dědicové přicházejí v úvahu všechny jeho tři děti. Jeden ze sourozenců s námi není v kontaktu. Je možné dědictví projednat i bez jeho účasti? Jak máme postupovat?

V českém právním řádu je možné dědit ze zákona a ze závěti. Nezanedbal-li Váš otec závěť, dědíte automaticky jako jeho děti ze zákona. K prokázání příbuzenského vztahu Vám stačí rodný list, dále pak další dokumenty jako úmrtí list zůstavitele či další dědické dokumenty.

Pokud tatínek zemřel v zahraničí, nemá se soud o úmrtí, jak dozvědět. Proto bude vhodné připravit tzv. návrh na projednání dědictví. S návrhem Vám pomůže advokát. Je vhodné obrátit se na advokáta, o kterém víte, že se zabývá dědickými řízeními se zahraničním prvkem. Takový advokát přesně ví, jaké dokumenty je třeba předložit, aby mohlo být o dědictví rozhodnuto co nejdříve. Nicméně Váš sourozenec je stejně jako Vy zákonným dědicem, a tak se ho notář bude pravděpodobně pokoušet oslovit. Je velmi pravděpodobné, že pokud se mu nepodaří zkontaktovat vašeho sourozence, osobně ani veřejnou vyhláškou, budete přicházet v dědictví v úvahu jako dědici pouze Vy, dva sourozenci. Existuje však lhůta oprávněného dědice. Tato lhůta je tříletá. V této lhůtě by mohl Váš neznámý sourozenec požadovat vydání svého podílu jako oprávněný dědic přímo na dědích.

S ohledem na všechny skutečnosti, které dědické řízení ze zahraničním prvkem obnáší, je vhodné mít právního zástupce v České republice. Jelikož notář projednává dědictví za účasti dědiců, resp. jejich právních zástupců. Doručování do ciziny, případně překlady listin mohou celé projednání velice pozdržet, a tak je důležité mít na místě osobu, která neprodleně bude reagovat na výzvy notáře.

32. Zjistila jsem, že když se projednávalo dědictví po mé babičce, která žila kdysi na území České republiky, byl projednán dům, který vlastnila, a to ve prospěch mého otce. Pamatuji si ale z vyprávění, že babička hovořila i o okolních polích, které patřily její rodině. Je možné nějak získat i tyto okolní pozemky?

Na tuto otázku není jednoznačná odpověď. Katastr nemovitostí je veřejně přístupný, a tak si můžete zjistit, zda jsou některé okolní nemovitosti evidovány na Vaší zemřelou babičku, či jiného rodinného příslušníka, jejího právního předchůdce Vaší rodiny. Zpravidla je vhodné nechat si udělat tzv. due diligence těchto nemovitostí, které se zaměřuje na historii nemovitostí a které Vám vypracuje odborník, který se nemovitostmi v České republice zabývá a pracuje s nimi.

Při tomto historickém bádání zjistíte, zda byly nemovitosti převedeny na další osoby a na základě čeho se tak stalo. Mnohdy bylo důvodem nejen vyvlastnění, ale třeba i prodej nemovitostí, kolikrát také nemovitost rodině ani nepatřila, ale rodina zde byla pouze v nájmu, či ji jinak využívala. Jsou i případy, kdy se při zkoumání historie nemovitostí objeví další nemovitosti, které jsou stále evidovány na původního vlastníka, Vašeho příbuzného, a možná poté zjistíte, že zde existuje možnost nemovitostí získat, například podání návrhu na dodatečné projednání dědictví. V tomto případě doporučuji se obrátit

na advokáta, který Vám s návrhem a celým dědickým řízením pomůže.

33. Vlastním id. 1/4 domu v České republice, ve kterém jsou čtyři byty. Bohužel není možné se domluvit s ostatními spoluvlastníky na správě daného domu a nakládáním s majetkem. Jak mám postupovat? Na koho se mám obrátit?

Někdy je soudní cesta až ta poslední. Ve Vašem případě bude však nezbytná. Jako spoluvlastník zbývající části domu můžete další spoluvlastníky vyzvat k rozdělení domu na jednotky nebo k prodeji jejich spoluvlastnického podílu za tržní cenu, tedy cenu odpovídající danému místu a v daném čase. Nebude-li některý ze spoluvlastníků s prodejem souhlasit, můžete se obrátit na soud s žalobou na zrušení a vypořádání spoluvlastnictví, a to za cenu určenou soudním znalcem. Tyto soudní spory jsou zpravidla vedeny několik let a zahrnují otázku vypořádání investic, předkládání posudků atp. Je proto vhodné být zastoupen advokátem.

Daný případ by bylo nutné posoudit individuálně. V úvahu by možná připadalo rozdělení domu na bytové jednotky. Určitě bych Vám doporučil obrátit se na advokáta, který Vás zastoupí v jednání se spoluvlastníky. Obrátte se na odborníka v dané problematice.

34. Chtěl bych prodat nemovitost, kterou vlastnil můj otec a následně já. Dlouho o ní není postaráno, neboť žiji v zahraničí. Zjistil jsem však, že na nemovitosti je zástavní právo finančního úřadu a nelze realizovat prodej. Jak mám postupovat?

Vlastník má nejen práva, ale i povinnosti. Patrně jste opomněl hradit daň z nemovitosti a místně příslušný finanční úřad využil svého práva Vaši nemovitost obstatit. Doporučuji urychleně pověřit osobu, která za Vás vše dořeší. Nejlépe bude obstarat si odborníka v České republice (advokáta), který za Vás vše vyřídí. Uhradí Vaše závazky, zajistí výmaz zástavního práva a pomůže s prodejem předmětné nemovitosti. Mohlo by se Vám také stát, že nemovitost bude prodána v dražbě a Vy tuto skutečnost neovlivníte.

Pokračování příště

Advokátní kancelář H&P Laws s.r.o.

*Zajišťujeme právní a realitní služby
na území České republiky*

JUDr. Jaroslav Horký
Sokolovská 6/85,
18600 Praha - Karlín

Tel. +420 221 719 041
Fax. +420 221 719 059
Mob. +420 602 205 400
jhorky@ak-hp.cz
www.ak-hp.cz

Třebíč - Židovská čtvrť, Židovský hřbitov a bazilika sv. Prokopa

Památky UNESCO v naší vlasti (10)

Moravské město Třebíč spojuje svou historií se založením benediktinského kláštera. Benediktinské opatství v Třebíči bylo založeno necelých 200 let po pádu Velké Moravy, roku 1101. Založili je přemyslovská knížete Oldřich Brněnský a Litold Znojemský na společné hranici jejich údelů. Hranici v těchto místech tvořila řeka Jihlava. Díky své výhodné poloze a štědrosti donátorů se zdejší benediktinský klášter záhy stal významným centrem církevního života a středověké vzdělanosti. Třebíčské kulturní památky byly na seznam světového dědictví UNESCO zařazeny v roce 2003.

Benediktinský klášter v Třebíči byl ve 13. a 14. století střediskem středověké vzdělanosti v kraji. Svou činnost v něm vyvíjela klášterní škola, která laikům dávala základy gramatiky, logiky, rétoriky, aritmetiky, geometrie, astrologie a hudby. Vznikaly v něm ručně psané a malířsky zdobené knihy. Hospodářsky byl klášter zajištěn množstvím obcí v blízkém i vzdáleném okolí. Ekonomické postavení kláštera se začalo zhoršovat od konce 14. století. Husitské války v 1. Polovině 15. století tento stav ještě prohloubily. V letech 1421–1426 klášter obsadili a drželi Táborité a Sirotci.

Významnou postavou trebičského kláštera byl opat Trojan. Ten nechal klášter v polovině 15. století dobudovat jako mohutnou pevnost. Soustavu opevnění kláštera doplňovaly menší tvrze. Klášter byl svědkem dobytí města Třebíče uherskými vojsky dne 14. 5. 1468. Tehdy se stal útočištěm množství uprchlíků i obránců. Další týdně se v něm bránila část českého vojska pod vedením Viktorína, syna Jiřího z Poděbrad, a vojevůdce Václava Vlčka. Viktorínovi se podařilo z obležení uprchnout a probít dne 6. 6. 1468 přes Hrádek k táboru svého bratra Jindřicha. Pan Vlček a zbytek obránců klášter vyklidili o 9 dní později. Klášter byl silně poškozen, kostel vypálen.

Klášter pak až do roku 1472 neměl opata. Klášterní majetky dal Matyáš Korvín pánům ze Šternberka jako náhradu za škody, které utrpěli v jeho službách. Ti v klášteře sídlili ještě v roce 1479, kdy se město Třebíč obnovovalo. Dne 10. 9. 1486 o osudu trebičského kláštera jednali oba králové, Matyáš Korvín a Vladislav Jagellonský. O 4 roky později přešly klášterní statky do světských rukou. Vilém z Pernštejna zastavené statky vykoupil

a začal klášter opravovat. Poslední mnichy z kláštera vyhnal roku 1525 Archleeb Trnavský z Boskovic. Klášter byl přestavěn na renesanční zámek. Další majitelé panství, Osovští z Doubravice, přeměnili baziliku kláštera na pivovar. Hlavní zámecký sál vznikl koncem 17. století za Rudolfa Františka Augustina z Valdštejna. Posledním majitelem zámku byl v letech 1932–1945 Emanuel hrabě Waldstein-Wartenberg (žil 1911–1979).

Židovská čtvrť lze charakterizovat jako uzavřený urbanistický celek, jehož komunikačním jádrem jsou přibližně rovnoběžné ulice Blahoslavova a L. Pokorného. Na ně navazuje 14 příčně orientovaných uliček. Jádro této územní komponenty je historická zástavba tradičních židovských domů. Postupný nárůst počtu obyvatel na stísněném území dal vzniknout unikátní čtvrti s velice hustou zástavbou. Ta dnešního návštěvníka udivuje křivolakými uličkami, temnými zákoutími, klenutými průchody, vzájemně propojenými domy, romantickými náměstíčky a dalšími charakteristickými prostory a architektonickými prvky, typickými pro židovskou architekturu.

V západní části Židovské čtvrti města Třebíče naleznete 2 synagogy. „Přední synagoga“, která stojí na Tichém náměstí, slouží dnes jako modlitebna Československé církve husitské. „Zadní synagoga“, stojící na Blahoslavově ulici, byla v posledních letech kompletně zrekonstruována. Její interiér, zdobený unikátními nástěnnými malbami z počátku 18. století, slouží dnes k pořádání výstav, koncertů a dalších kulturních aktivit. Na „Ženské galerii“ v „Zadní synagoze“ naleznete stálou výstavu židovské kultury. Ta obsahuje řadu cenných předmětů, používaných v občanském i náboženském životě židovské komunity města Třebíče.

Židovský hřbitov patří k největším v České republice. Rozkládá se na severní straně návrší Hrádek. Celková plocha hřbitova je 11 678 m². Od Židovské čtvrti je Židovský hřbitov vzdálen přibližně 400 m. S Židovskou čtvrtí je propojen historickou komunikací, která je vedena po reliéfu skalnatého návrší Hrádek. Pohřbeno je zde přibližně 11 tisíc lidí židovské národnosti. Nejstarší náhrobky pocházejí z doby kolem roku 1630. Celkem je zde přibližně 2 600 náhrobků. Z nich významná část reprezentuje zvýšenou

úroveň uměleckého zpracování. Poblíž hlavního vstupu na Židovský hřbitov v Třebíči byla v roce 1903 postavena obřadní síň. Ta dnes reprezentuje dobovou židovskou pohřební architekturu v její autentické podobě.

Bazilika sv. Prokopa je uzavřeným komplexem, který spoluvytváří církevní stavba baziliky sv. Prokopa, farní úřad, budova kláštera – pozdější šlechtické reprezentativní sídlo a na ně navazující budovy podzámčí, včetně hradeb. Bazilika sv. Prokopa, původně zasvěcená „Nanebevzeti Panny Marie“, byla budována od 30. let 13. století jako nedílná součást trebičského benediktinského kláštera. Bazilika, též opatský chrám, je postavena v románsko-gotickém stavebním slohu. Patří ke skvostům středověkého stavitelství evropského významu.

Bazilika od poloviny 16. století do konce 17. století sloužila jako skladiště, sýpka, konírna a pivovar. Po obnově baziliky, provedené stavitelem Františkem Maxmiliánem Kaňkou v letech 1725–1731, tento chrám postupně znovu sloužil sakrálním účelům. Právě tehdy byla trebičská bazilika zasvěcena sv. Prokopovi.

Pod východní částí baziliky se nachází krypta, která patří k nejcennějším částem baziliky. Strop krypty je podpírán 50ti sloupy, každý z nich má originálně zdobenou hlavici. Renovace baziliky, provedená architektem Kaňkou v letech 1725–1731, objevení vstupního portálu v roce 1862, restaurace baziliky uskutečněná architektem Kamilem Hilbertem v letech 1924–1935 a propojení hlavní lodi baziliky s kryptou, provedené v roce 1998, dodaly této unikátní památce dnešní tvář. Nezaměnitelný interiér s unikátními klenbami, velká klenutá krypta, bohatě profilovaný vstupní portál krytý sloupovou předsíní, početné kamenické detaily a nástěnné malby v sakristii – to vše řadí baziliku sv. Prokopa v Třebíči mezi nejpozoruhodnější památky středověkého stavitelství.

*Z dostupných pramenů připravil
Jiří Kachlík, Brno, Česká republika*

**Foto na zadní straně:
Bazilika svatého Prokopa
v Třebíči**

